

FCG.

Rakennettu
ympäristö

Lapinlahden Kirkonky- län osayleiskaavan 2030 päivittäminen

KAAVASELOSTUS

Lapinlahden kunta

27.2.2026

P55219

27.2.2026

Sisällys

1	Perustiedot	5
1.1	Suunnittelualue	5
1.2	Suunnittelutilanne	6
1.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	6
1.2.2	Maakuntakaava	6
	Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 3. vaihe	8
1.2.3	Yleiskaava	9
1.2.4	Asemakaava	11
2	Nykyinen maankäyttö	11
2.1	Rakennettu ympäristö	11
2.2	Maanomistus	16
2.3	Palvelut	16
2.4	Liikenne	16
2.5	Kunnallistekniikka	17
2.6	Ympäristön häiriötekijät	18
2.6.1	Mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet	18
2.6.2	Melu	18
3	Luonnonympäristö	19
3.1	Kallio- ja maaperä sekä pinnanmuodot	19
3.2	Maisema	21
3.3	Pohjavedet ja pintavedet, hulevedet	23
3.4	Suojelualueet	23
3.5	Kasvillisuus ja luontotyytit	24
3.6	Arvokkaat luontokohteet	25
3.7	Ekologinen verkosto	28
3.8	Linnusto ja muu eläimistö	29
3.9	Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit	29
4	Kulttuuriympäristö	30
4.1	Kulttuurimaisema	30

27.2.2026

4.2	Arkeologinen kulttuuriperintö	31
4.3	Rakennettu kulttuuriympäristö.....	31
5	Tavoitteet.....	35
5.1	Tavoiteasettelun lähtökohdat	35
5.2	Elinkeinot ja palvelut	35
5.3	Liikenne ja infrastruktuuri	35
5.4	Asuminen.....	35
5.5	Virkistyskäyttö	36
5.6	Suojelukohteet	36
6	Yleiskaava ja sen perustelut.....	36
6.1	Yleistä	36
6.2	Aluevarausten pääperustelut.....	36
6.2.1	Asuin- ja vapaa-ajanrakentaminen	36
6.2.2	Palvelut ja teollisuus	37
6.2.3	Liikenne ja infrastruktuuri.....	38
6.2.4	Maa- ja metsätalousmaat sekä virkistys.....	39
6.2.5	Ympäristöhäiriöt	39
6.2.6	Energia- ja yhdyskuntateknisen huollon alueet.....	40
6.2.7	Kulttuuri- ja luonnonympäristön suojelu.....	40
6.2.8	Muut merkinnät	42
6.2.9	Yleismääräykset	42
7	Toteuttaminen.....	43
7.1	Osayleiskaavan oikeusvaikutukset	43
7.2	Rakentaminen osayleiskaava-alueella	44
8	Vaikutusten arviointi.....	44
8.1	Yleistä	44
8.2	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen	44
8.3	Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen	47
8.4	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen.....	47
8.5	Vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan.....	47

27.2.2026

8.6	Vaikutukset liikenteeseen	48
8.7	Vaikutuksen luonnonympäristöön	49
8.8	Ympäristöhäiriöt.....	50
8.9	Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.....	50
8.10	Vaikutukset ilmastoon.....	51
9	Suunnitteluvaiheet	53

Liitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaavakartta

Luonnoksen ja OAS:n palaute ja vastineet (täydennetään prosessin edetessä)

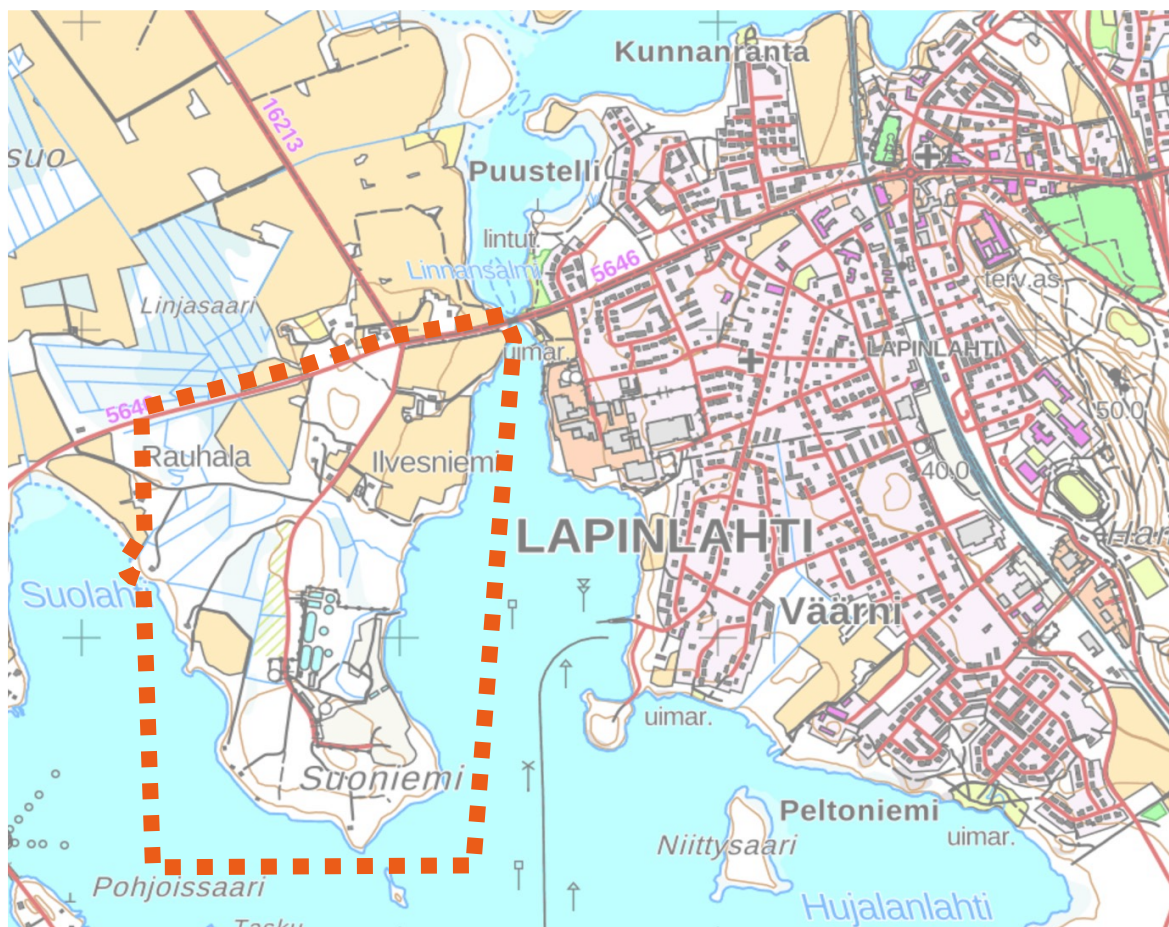
Ehdotuksen palaute ja vastineet (täydennetään prosessin edetessä)

27.2.2026

1 Perustiedot

1.1 Suunnittelualue

Yleiskaavan päivitysalue sijaitsee Lapinlahden kirkonkylän keskustan länsipuolella Suoniemen alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 179 ha. Suunnittelualueen sijainti ja likimääräinen rajaus ilmenevät seuraavasta kuvasta.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja alustava rajaus (rajaus saattaa päivittyä kaavatyön edetessä).

27.2.2026

1.2 Suunnittelutilanne

1.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

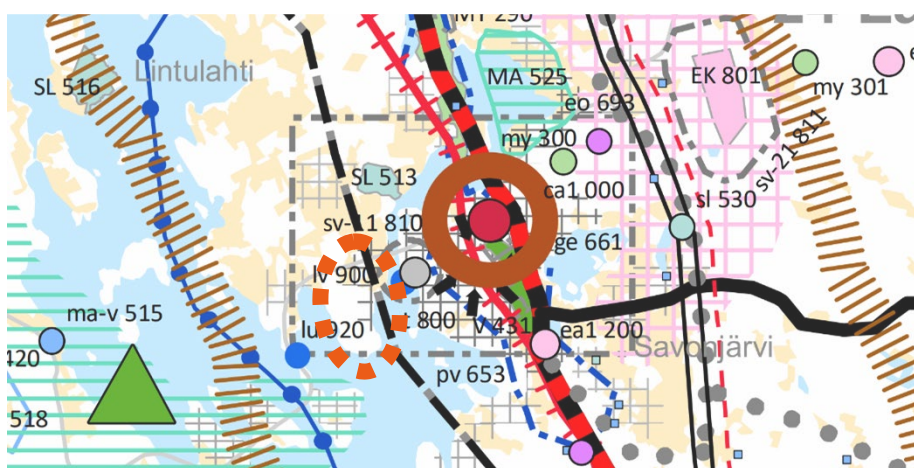
- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

1.2.2 Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 1. vaihe ja maakuntakaavan 2. vaihe.

Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen kokouksessaan 17.12.2024. Maakuntahallitus määräsi 24.2.2025 § 17 maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Voimaantulosta on kuulutettu 26.2.2025.

Suunnittelualueeseen kohdistuvat voimassa olevien maakuntakaavojen seuraavat merkinnät: viitoskäytävän, ysikäytävän ja 23-käytävän kehittämisvyöhyke, maakunnallisesti arvokas Linnansalmen kulttuurimaisema (MA), maakunnallisesti arvokas kohde (ma, Linnansalmi), muu kulttuuriperinnekohde (sm-2, Halola A).

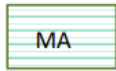

Kuva 2. Ote Pohjois-Savon maakuntakaavayhdistelmästä. Suunnittelualueen rajausta oranssilla soikiolla katkoviivalla.

27.2.2026

VIITOSKÄYTÄVÄN, YSIKÄYTÄVÄN JA 23-KÄYTÄVÄN KEHITTÄMISVYÖHYKKEET

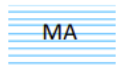
Merkinnällä osoitetaan pääväyläasetuksen mukaisten valtatie 5 ja Savon radan, valtatie 9 sekä valtatie 23 ja Pieksämäki-Varkaus-Joensuu radan muodostamat ylimaakunnalliset aluekehittämisen ja elinkeinotoimintojen kehittämisvyöhykkeet.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE (2)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (MA).

Suunnittelumääräys:

Alueen tai kohteen suunnittelussa on otettava huomioon maisema-alueen tai maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueen erityispiirteitä tulee vaalia. Maakunnallisesti merkittävien alueiden suunnittelussa on pyydettävä lausunto alueelliselta ympäristöviranomaiselta ja museoviranomaisilta.

MA

KULTTUURIYMPÄRISTÖN TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA MAAKUNNALLISESTI TÄRKEÄ ALUE TAI KOHDE (2)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet (MA, ma) sekä perinteisen maatalouden ja karjanhoidon muovaamat perinnebiotoopit (ma-b). Merkintä nostaa esille maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön, jonka suojelu- tai säilymisedellytykset ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa.

ma

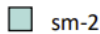

ma-b

Suunnittelumääräys MA- ja ma-merkinnöille:

Alueen tai kohteen suunnittelussa on otettava huomioon rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueen tai kohteen erityispiirteitä tulee vaalia. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta vanhentuneiden asema- ja yleiskaavojen päivittämiseen.

Rakennusten säilyttävään korjaamiseen tulee pyrkiä myös päästövaikutusten vuoksi.

sm-2

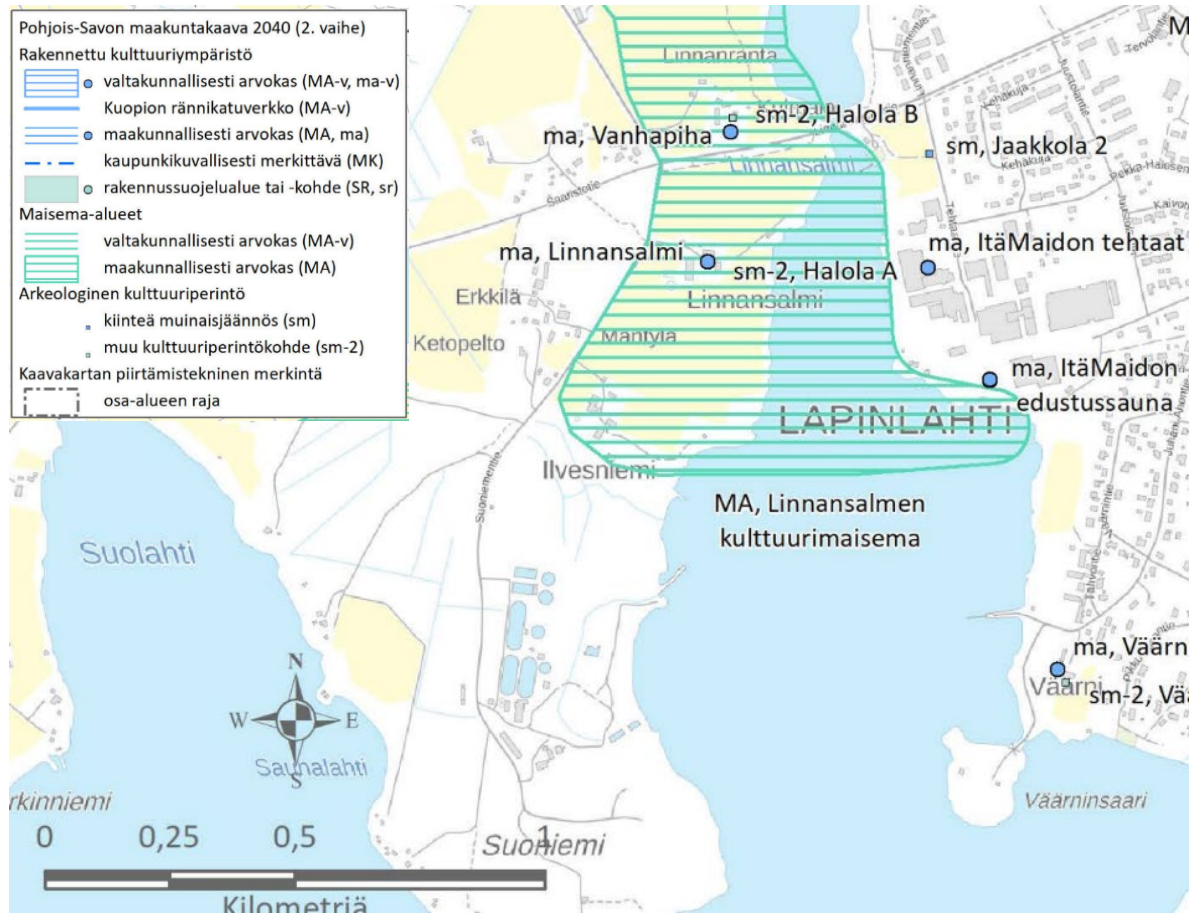
MUU KULTTUURIPERINTÖKOHDE (2)

Merkinnällä osoitetaan muita kulttuuriperintökohteita, jotka eivät ole muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä. Kohteen säilyttäminen on perusteltua historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia.

Suunnittelumääräys:

Alueen tai kohteen suunnittelussa tulee huomioida kohteen historialliset (esim. asutus-, elinkeino- ja so-tahistorialliset) erityispiirteet. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

27.2.2026

Kuva 3. Ote taajaman kulttuuriympäristön osa-aluekartasta. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 2. vaihe.

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 3. vaihe

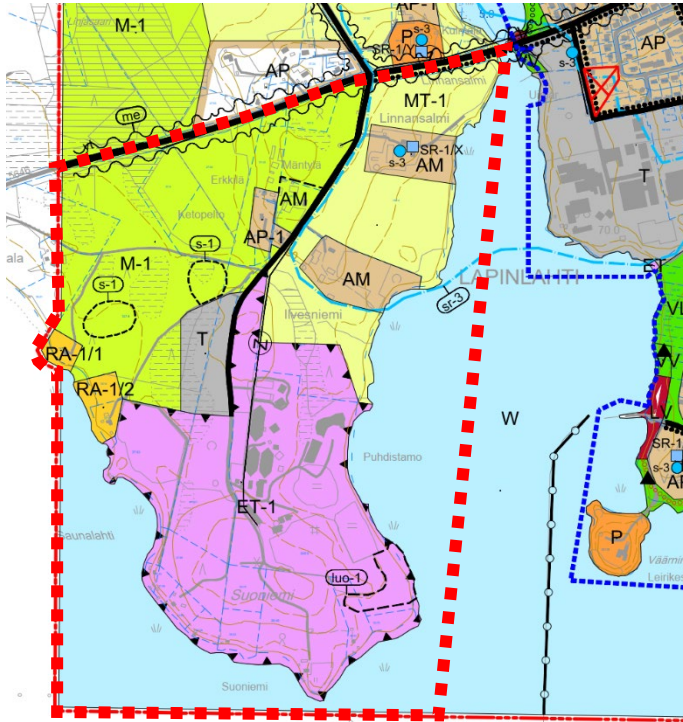
Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 3. vaihe on tullut vireille vuonna 2023. Kaavaluonnos oli nähtävillä vuonna 2025. Pohjois-Savon maakuntahallitus on kokouksessaan 26.1.2026 (5 §) hyväksynyt maakuntakaavaehdotuksen asetettavaksi nähtäville. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaiheen kaavaehdotus on alueidenkäyttölain 65 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 12 ja 32a §:n mukaisesti julkisesti nähtävillä 28.1.-27.2.2026 Pohjois-Savon liiton verkkosivulla, Maakuntatalolla (Sepänkatu 1, Kuopio) sekä Pohjois-Savon kuntien sähköisillä ilmoitustauluilla.

Kaavaehdotuksessa käsitellään aurinkovoimaa, vetytaloutta, sähkönsiirron yhteystarpeita sekä seudullisesti merkittävään kauppaan liittyviä muutoksia. Täydentävien tuulivoimapotentialisten kohteiden tarkastelusta luovuttiin luonnosvaiheen jälkeen kokonaisharkinnan perusteella.

27.2.2026

1.2.3 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Lapinlahden Kirkonkylän 2030 osayleiskaava (KValt 19.6.2018 § 19).

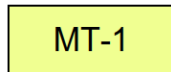

Kuva 4. Ote Lapinlahden Kirkonkylän 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen alustava, li-
kimääräinen raja- ja rajaus punaisella katkoviivalla.

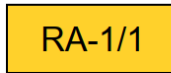
Suunnittelualueeseen kohdistuvat voimassa olevan osayleiskaavan merkinnöistä seuraavat:

AP-1	<p>PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE. Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusoikeus on 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin rantavyöhykkeellä enintään 300 k-m².</p>
AM	<p>MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE. Alue on tarkoitettu maatalojen talouskeskuksen alueeksi. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia elinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto- ja talousrakennuksineen. Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään 1½-kerroksista asuinrakennusta sekä rantasaunan.</p>
AM	<p>OHJEELLINEN MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN OSA-ALUE. Alue on tarkoitettu maatalojen talouskeskuksen alueeksi. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia elinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto- ja talousrakennuksineen. Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään 1½-kerroksista asuinrakennusta.</p>
M-1	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouden liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusmainen rakentaminen.</p>

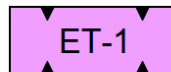
27.2.2026

MAATALOUSALUE.

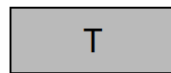
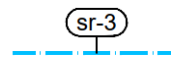
Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusmainen rakentaminen, joka tulee ensisijaisesti sijoittaa talouskeskuksen läheisyyteen ja peltojen reuna-alueelle.

LOMA-ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu omarantaisten loma-asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa lomarakennuksen, saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala mantereella saa olla 80k-m² + 3% rakennuspaikan pinta-alasta, enintään 250 k-m². Saarissa yhteenlaskettu kerrosala saa olla korkeintaan 80 k-m². Luku kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

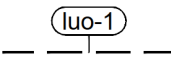
YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.

Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia laitoksia kuten voimaloita, vedenottamoita, vedenpuhdistamoita ja niihin liittyviä jätteidenkäsittelylaitoksia varten varattavia alueita. Alueelle saa rakentaa polttoaineen varastoimista ja käsittelyä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Olemassa olevien lomarakennusten vähäinen korjaaminen ja laajentaminen on sallittua, käyttötarkoituksen muutokset eivät ole sallittuja.

TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE.**MAAKUNNALLINEN KULTTUURIHISTORIALLISESTI ARVOKAS ALUE.**

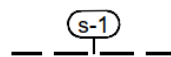
Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava kulttuuriympäristön vaaliminen, kulttuuriarvojen turvaaminen ja ominaispiirteiden säilyttäminen.

Linnasalmen kulttuuriympäristö on osoitettu sr-3 -merkinnällä.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

Mahdollinen metsälain 10 §:n tai joku muu ympäristön tai luontoarvoltaan merkityksellinen alue. Alueen ominaispiirteitä ei saa heikentää.

Suoniemen rantalehto on osoitettu luo-1 – merkinnällä.

SUOJELTAVA ALUEEN OSA.

Alue on liito-oravan esiintymisalue, johon sisältyy luonnonsuojelun 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvitettävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalta. Mikäli toimenpiteellä voi olla vaikutusta alueeseen liito-oravan elinympäristönä, toimenpidettä koskevasta asiasta on pyydettävä alueellisen ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto.

Suoniemen liito-oravametsät on osoitettu s-1- merkinnällä.

HISTORIALLINEN TALONPAIKKA.

Alueella sijaitsevien historiallisten rakenteiden ja kerrostumien poistaminen on sallittua vain erityisestä syystä ja riittävän arkeologisen dokumentoinnin jälkeen. Aluetta koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaisia.

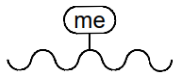
Halola A historiaallinen talotontti merkitty s-3 – merkinnällä kesällä 2016 Mikroliitti Oy:n tehdyn inventoinnin perusteella.

RAKENNUSSUOJELUKOHDE, MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS.

Rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Kunnostuksessa tulee noudattaa säilytettävää peruskorjaustapaa.

Yleiskaavassa Linnansalmi, maatilakeskus on merkitty SR-1/X – merkinnällä.

27.2.2026

MELUALUE (yö 45 dB).

Alueelle ei tule sijoittaa uusia asuntoja tai muita melulle herkkää toimintaa.

KEVYEN LIIKENTEEN REITTI.

1.2.4 Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa.

Yhtä aikaa yleiskaavan päivittämisen kanssa laaditaan asemakaavaa.

2 Nykyinen maankäyttö

2.1 Rakennettu ympäristö

Kuva 5. Ilmakuva (MML). Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu kuvassa punaisella katkoviivalla.

27.2.2026

Suunnittelualan pohjoisosassa on pientaloja sekä maatiloja ja niihin liittyvää rakentamista ja maatilojen peltoalueita. Alueen etelärannoille sijoittuu tavanomaista vapaa-ajan asumista. Alueen keskiosassa on energiatuotannon polttolaitoksia, kuten kaukolämpölaitos, sekä niihin liittyviä huolto- ja varastointialueita sekä metsäbiomassan terminaalityönteitä. Alueella sijaitsee jätehuolto- ja lajittelutoimintoja sekä Suoniemen vuonna 1976 rakennettu jätevedenpuhdistamo. Muu suunnitteluala on pääosin maa- ja metsätalousvaltaista aluetta.

Yhdystiestä 5646 (Saaristotie) kaava-alueen suuntaan kaakkoon erkaneva tie on päällystämätöntä metsätietä. Metsätien varrella sijaitsee yksi vanha maatila, Rauhala. Rauhala peltoineen sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueella kulkeva Suoniementie on kapea asfalttite. Suoniementien pohjoisosassa alueen maisemaa hallitsevat pelto- ja järvimaisemien lisäksi kookas Valion tehdas, joka sijaitsee lahdenpoukamassa Linnansalmen vastarannalla kaava-alueen itäpuolella, ja se on suurin yksittäinen lähialueen maamerkki. Suoniementien eteläosan maisema muodostuu teollisuus-/energiatuotannon rakennuksista ja metsätalousvaltaisesta alueesta.

Kuva 6. Kuva otettu Suoniementieltä kohti Suoniemen eteläistä kärkeä.

27.2.2026

Kuva 7. Alueella on suoritettu vuonna 2025 paljon hakkuita. Kuva otettu Suoniementien päästä luoteen suuntaan.

Kuva 8. Linnansalmen maatilakeskuksen rakennuksia ja peltoaluetta Suoniementieltä koilliseen kuvattuna. Etualalla näkyy Linnansalmen kookas kivinavetta. Taustalla Valion tehtaan maamerkinä toimivia rakennuksia ja piippuja.

27.2.2026

Kuva 9. Kuva Suoniementien eteläosasta kohti jätevedenpuhdistamoa.

Kuva 10. Alueen toimintoihin liittyvää rakentamista.

27.2.2026

Kuva 11. Alueen toimintoihin liittyviä rakenteita.

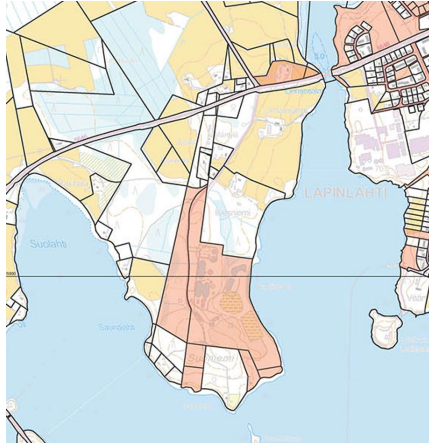

Kuva 12. Lämpölaitoksen rakennuksia. Kuva otettu Suoniementieltä luoteeseen.

27.2.2026

2.2 Maanomistus

Alueen maanomistus on jakaantunut yksityisten, Lapinlahden Vesi Oy:n ja Lapinlahden kunnan omistamiin kiinteistöihin.

Kuva 13. Kunnan maanomistus kaava-alueella. Lähde: Lapinlahden kunta

2.3 Palvelut

Suunnittelualue tukeutuu noin 2 km etäisyydellä sijaitsevan Lapinlahden keskustan palveluihin. Suunnittelualueella on yhdyskuntatekniseen huoltoon ja energianhuoltoon liittyviä toimintoja ja palveluita.

2.4 Liikenne

Yleiskaava-alueen merkittävimmät väylät ovat suunnittelualueen pohjoisosan itä-länsisuuntainen yhdystie Linnasalmentie / Saaristotie (yt 5646). Linnasalmentien osalla kulkee kävelyn ja pyöräilyn väylä Lapinlahden keskustaan. Etelä-pohjoissuuntainen Suoniementie on suunnittelualueen pääreitti ja toimii kokoojaväylänä. Lisäksi kaava-alueella on useita yksityisteitä.

27.2.2026

Kuva 14. Suunnittelualueen tie- ja katuverkon nykytilanne. Kuva 15. Liikennemäärät. (Suomenväylät.fi)

Linnasalmentien (5646) keskimääräinen vuorokausiliikenne oli Väyläviraston tietojen mukaan noin 1739 ajon. /vrk, josta raskasta liikennettä on noin 11 %.

2.5 Kunnallistekniikka

Alueelle on keskittynyt yhteiskunnalle merkittävää infrastruktuuria, kuten jätevesihuoltoa, sekä kaukolämmöntuotantoa. Kiertotalousalue sijaitsee lähellä myös kantaverkkooyhtiö Fin-grid Oy:n Järvilinja-siirtolinjaa.

Suunnittelualueella on olemassa oleva kunnallistekniikka ja vesi- ja viemärihuoltoverkoston toiminta-alue kattaa lähes koko suunnittelualueen lukuun ottamatta rantoja. Sähköverkko kattaa suunnittelualueen rakennetut osat, myös etelä- ja länsirannalla sijaitsevat vapaa-ajan asunnot.

Alueella sijaitsee jätevedenpuhdistamo. Suoniemen puhdistamo puhdistaa Lapinlahden kirkonkylän, Nerכון, Alapitkän, sekä Lahdenperän viemäriosuuskunnan jätevedet. Suoniemen puhdistamo vastaa asukasvastineluvultaan 80 000 asukkaan puhdistamo. Puhdistamon suureen kokoon on syynä maidonjalostusteollisuuden aiheuttama jätevesikuormitus.

27.2.2026

2.6 Ympäristön häiriötekijät

2.6.1 Mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet

Kaava-alueelta ei ole tiedossa pilaantuneita maita.

2.6.2 Melu

Meluntorjuntaa ohjaavat Suomessa Valtioneuvoston päätöksen VNp 993/1992 mukaiset seuraavat melutason ohjearvot:

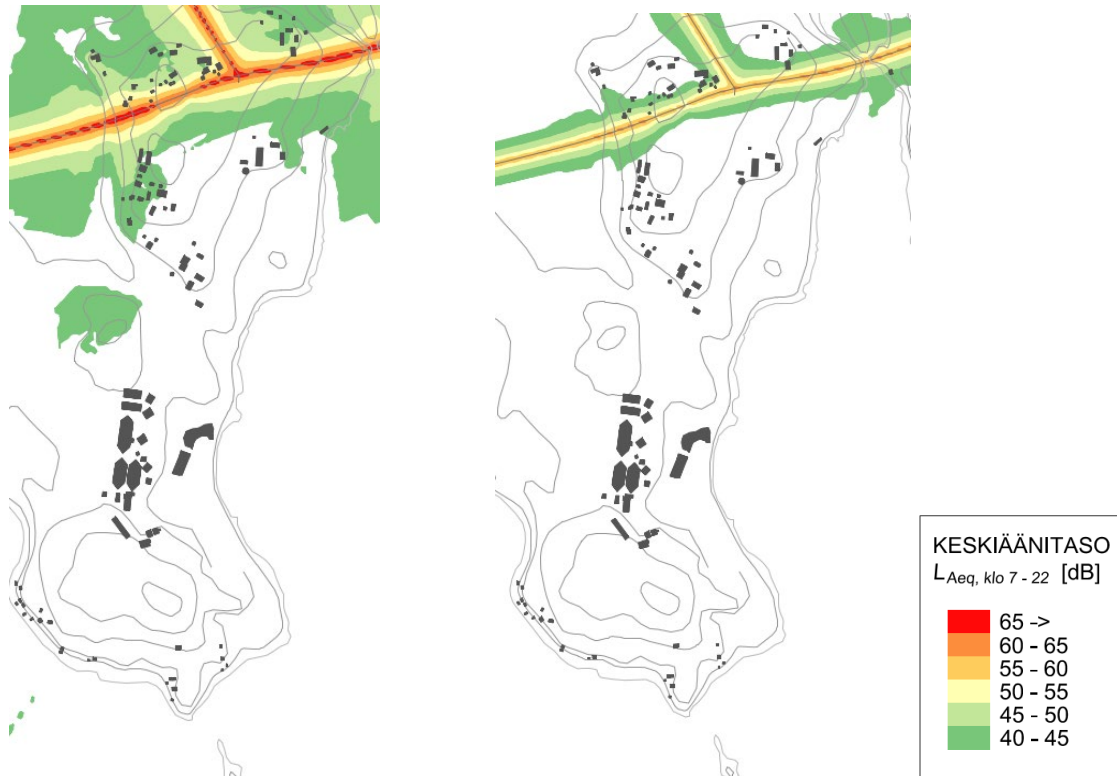
Taulukko 1. Melutasojen ohjearvot (VNp 993/1992).

Ohjearvot ulkona	Päivä	Yö
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Uudet asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa sekä hoitolaitoksia ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB

Maantien liikenne aiheuttaa melua suunnittelualueen pohjoisosassa. Meluselvityksessä on mallinnettu Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikenteestä aiheutuva melu. Melun leviämisen kannalta mitoittavaksi melutilanteeksi muodostui v. 2030 ennusteen mukainen yöajan tilanne, jolloin melun leviäminen oli tarkastelluista vaihtoehdoista suurinta. Liikennemeluselvityksen mukaiset päivä- ja yöajan keskiäänitasot esitetty kuvissa 8–9 Suonimen alueen osalta.

Suonimentielle suuntautuva raskas liikenne sekä alueen biotermiinalitoiminta sekä laitosten toiminta ovat myös alueen mahdollisia melunlähteitä.

27.2.2026

Kuvat 16-17. Vas. Päiväajan A-taajuuspainotettu keskiäänitaso ennustetilanteessa 2030
Oik. Yöajan A-taajuuspainotettu keskiäänitaso ennustetilanteessa 2030. (otteet Suoniemen kohdalta, Kirkonkylän osayleiskaavan liikennemeluselivityksestä 2016, FCG)

3 Luonnonympäristö

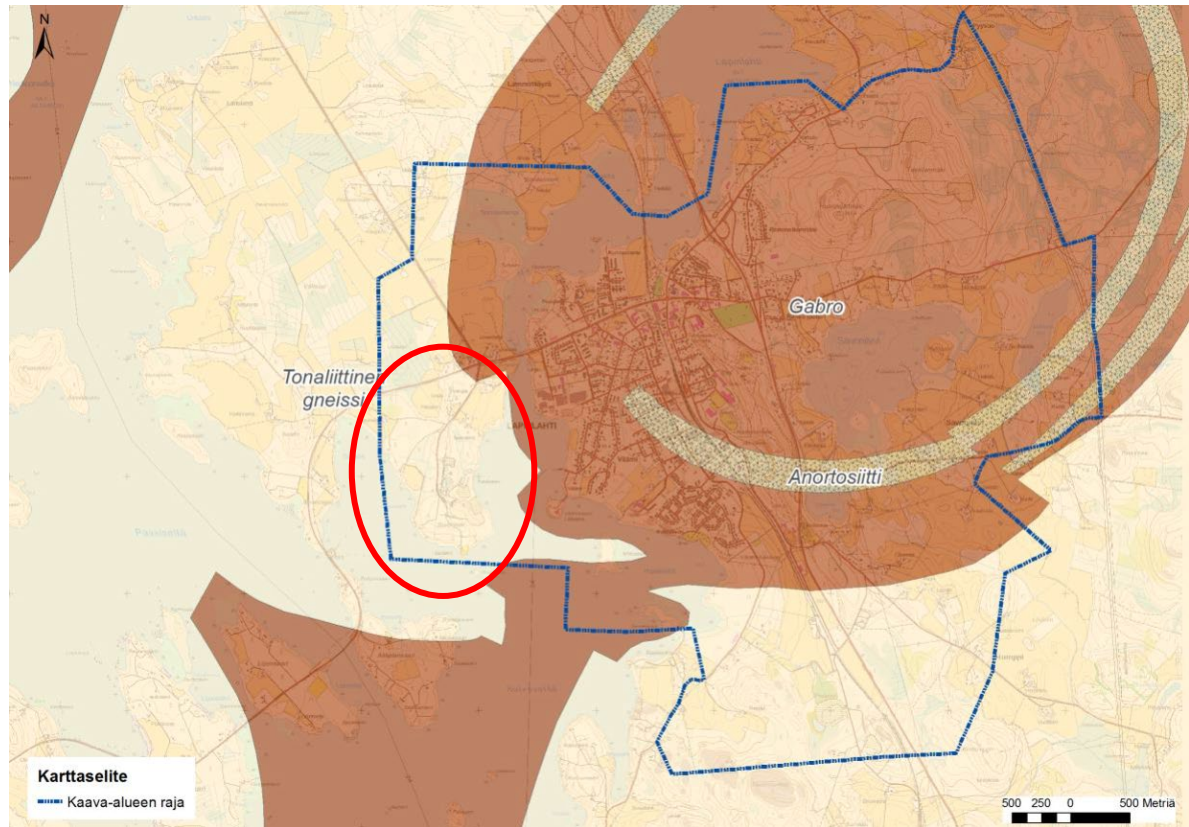
Yleiskaava-aluetta koskee vuonna 2017 (FCG) laadittu Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen luontoselvitys. Luontoselvitys on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) kaavalle asettamien sisältövaatimusten mukaisella tarkkuudella ja sen tavoitteena on paikantaa arvokkaat luontokohteet, jotka ovat joko lainsäädännöllä määritelty tai muutoin alueellisesti edustavia sekä selvittää uhanalaisen tai alueellisesti muutoin huomionarvoisen lajiston esiintymiä ja esiintymisedellytyksiä riittävällä tarkkuudella.

3.1 Kallio- ja maaperä sekä pinnanmuodot

Lapinlahti kuuluu laajaan Itä-Suomen, Iisalmen ja Koillispohjan graniittigneissi-alueeseen, jolla on ikää noin 2 700 miljoonaa vuotta. Lapinlahden kirkonkylä sijoittuu alueelle, missä on rengasrakenteinen noin 34 km² laaja gabro-anortosiitti-intruusio, johon liittyy etelään, Onkiveden saarille, ulottuva noin 8 km pitkä häntä. Gabro-anortosiitti-intruusiota ympäröi

27.2.2026

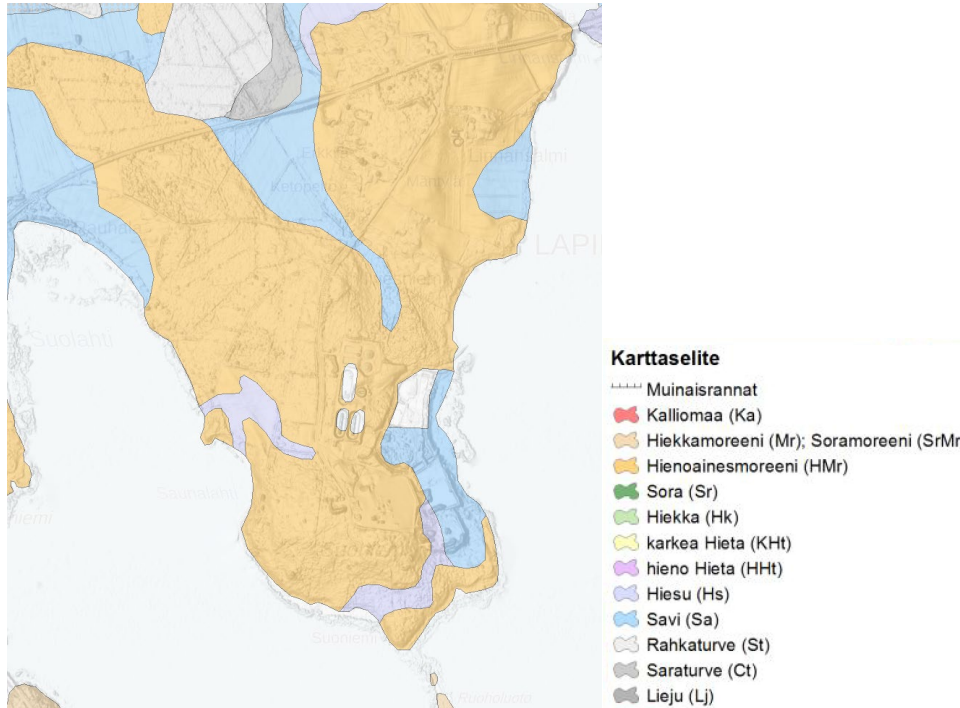
tonaliittinen gneissi (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontoselvitys 2017). Suunnittelualueen kallioperä on tonaliittista gneissia.

Kuva 18. Alueen kallioperä, kaava-alue punaisella soikiolla. (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontoselvitys 2017)

27.2.2026

Yleiskaava-alueella maaperä on pääasiassa hienoainesmoreenia sekä jonkin verran hiesua ja savea. Alue viettää kohti Onkivesi -järveä.

Kuva 19. Suunnittelualueen maaperä sekä maanpinnan muodot (Maankamara 2026).

3.2 Maisema

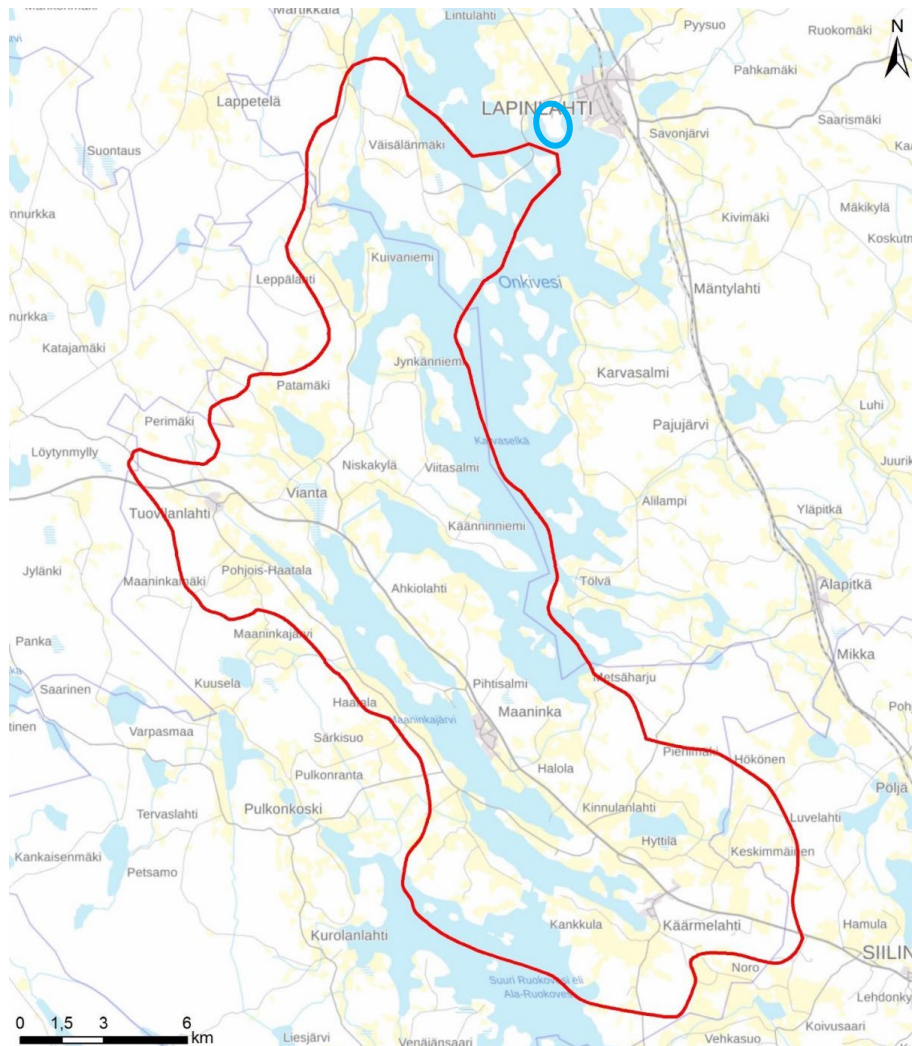
Kaava-alue kuuluu Suomen maisemamaakuntajaossa Itäisen Järvi-Suomen maisemamaakuntaan, Pohjois-Savon järvisuutuun. Järvisuudulle on tyypillistä sokkeloisten vesistöjen ja pienten peltojen muodostama mosaiikkimaisuus sekä metsävaltaisuus. Kaava-alue kattaa suurimman osan Suoniemestä (pois lukien Suoniemen luoteisrannalla sijaitsevan Rauhalan tilan rakennukset ja peltolaikut). Suoniemi rajautuu itä-, etelä- ja länsirannoiltaan Onkiveteen sekä pohjoisosastaan yhdystiehen 5646. Alueen maisemaan on suuresti vaikuttanut peltoviljelys.

Suunnittelualueen kulttuurimaisemallisesti arvokkaimman osan muodostaa Linnansalmen kulttuurimaisema, joka on viljeltyjen peltojen, talouskeskuksen ja vanhojen rakennusten muodostama kulttuurimaisemakokonaisuus. Siihen liittyy myös suunnittelualueen itäpuolella, vastarannalla sijaitseva Valion meijerin ympäristö, joka hallitsee maisemaa. Kulttuurimaiseman alueelle ei osoiteta maankäytön muutoksia.

Kaava-alueen keskiosa on rakennettua aluetta ja maisemaa hallitsevat energianhuollon laitokset, biotermiinalialue, jätehuollon alueet sekä jätevedenpuhdistamo.

27.2.2026

Kaava-alueella ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (VAMA 2021). Lähin VAMA-alue, Maaninkajärven ja Onkiveden kulttuurimaisemat (VAM080081) sijaitsee kuitenkin alle kilometrin päässä suunnittelualueesta lounaaseen. Maaninkajärven ja Onkiveden maisemaa luonnehtivat rannoille syntyneet viljelyaukeat, jotka ovat Pohjois-Savon mittakaavassa poikkeuksellisen laajoja. Maisema-alueen peltoalat on raivattu viljaville, loivasti vesistöön viettävälle savi- ja hietamaille, joita reunustaa kumpuileva moreenimaasto. Alueen eteläosissa maisemakuva on paikoin jopa alava, mutta pohjoisessa maaston suhteelliset korkeuserot kasvavat ja moreenimaasto muuttuu jyrkkäpiirteisemmäksi.

Kuva 20. Maaninkajärven ja Onkiveden kulttuurimaisemat -maisema-alueen rajaus kartalla punaisella ääriiviivalla. Suoniemen yleiskaavan suunnittelualue osoitettu kuvan yläosaan likimääräisesti sinisellä ympyrällä.

27.2.2026

3.3 Pohjavedet ja pintavedet, hulevedet

Suunnittelualue sijoittuu Onkiveden rannalle ja kuuluu Onkiveden lähivaluma-alueeseen (04.511). Suunnittelualueella ei ole pohjavesialueita.

SYKE on selvittänyt Lapinlahden kirkonkylän ranta-alueiden tulvakorkeudet Onkiveden osalta. Suunnittelualue ei kuulu tulvaherkkiin alueisiin.

Alueella on olevaa hulevesiverkostoa painottuen jätevedenpuhdistamon alueelle.

Kuva 21. Lapinlahden keskustaajaman hulevesiverkosta. Suoniemessä on olemassa olevaa hulevesiverkosta, kuten avo-ojia ja rumpuja. Lähde: FCG, 2016.

3.4 Suojelualueet

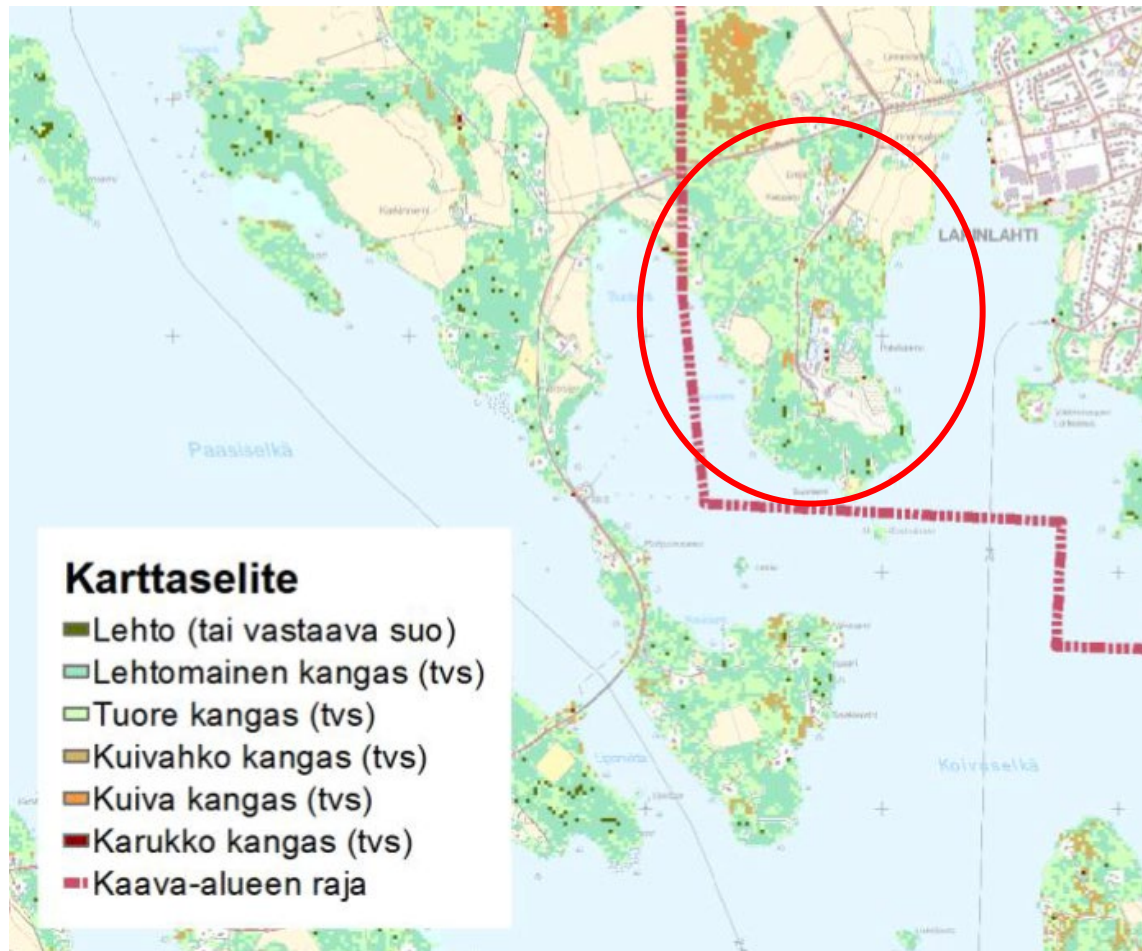
Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole Natura 2000 -ohjelman kohteita eikä valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita.

27.2.2026

3.5 Kasvillisuus ja luontotyypit

Alueen kasvillisuutta on selvitetty vuoden 2017 yleiskaavan laadinnan yhteydessä (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontoselvitys 12.1.2017 FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy).

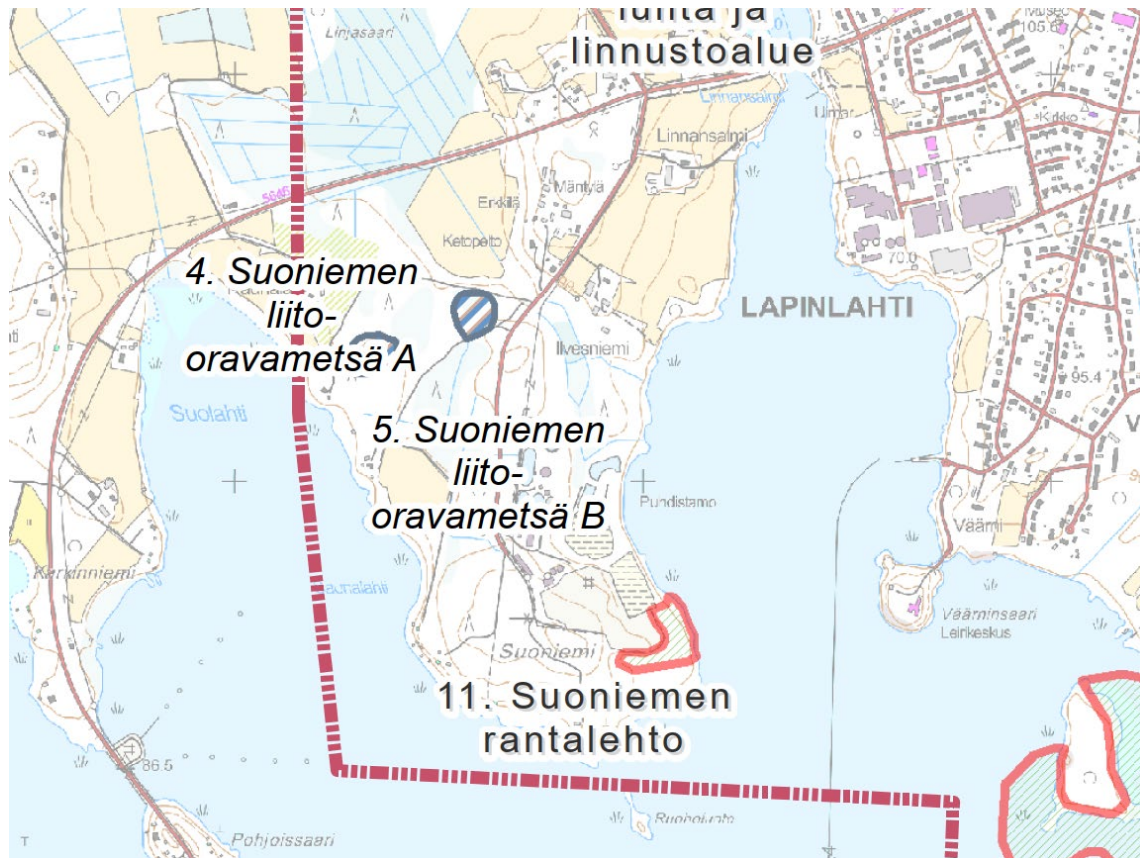
Lapinlahti sijaitsee eteläborealisella kasvillisuusvyöhykkeellä, Järvi-Suomen kasvimaantieteellisellä alueella. Alue kuuluu Pohjois-Savon eliömaakuntaan. Suoniemen alueella sijaitsee pääosin lehtomaisia kangasmetsiä sekä tuoretta kangasta. Alueen vesistöjen rannat ovat suurelta osin sara- ja ruhovaltaista tai luhtaista järviruoko-, sara- sekä pajuluhtaa sekä luhtaista rantaniittyä. Saravyöhykkeellä vallitsevia lajeja ovat vesisara ja luhtasara, rantaviivassa viiltosara ja pullosara. Saraikon jälkeen vaihtelevat järvikorte-, järvikaisla-, ja järviruokovyöhykkeet.

Kuva 22. Kirkonkylän osayleiskaavan selvitysalueen kasvupaikat (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontoselvitys 2017). Kaava-alue punaisella.

27.2.2026

3.6 Arvokkaat luontokohteet

Kuva 23. Arvokkaat luontokohteet suunnittelualueella. (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan luontotoselvitys, FCG 2017)

Suoniemen rantalehto (13)

Pinta-ala: 1,6 ha

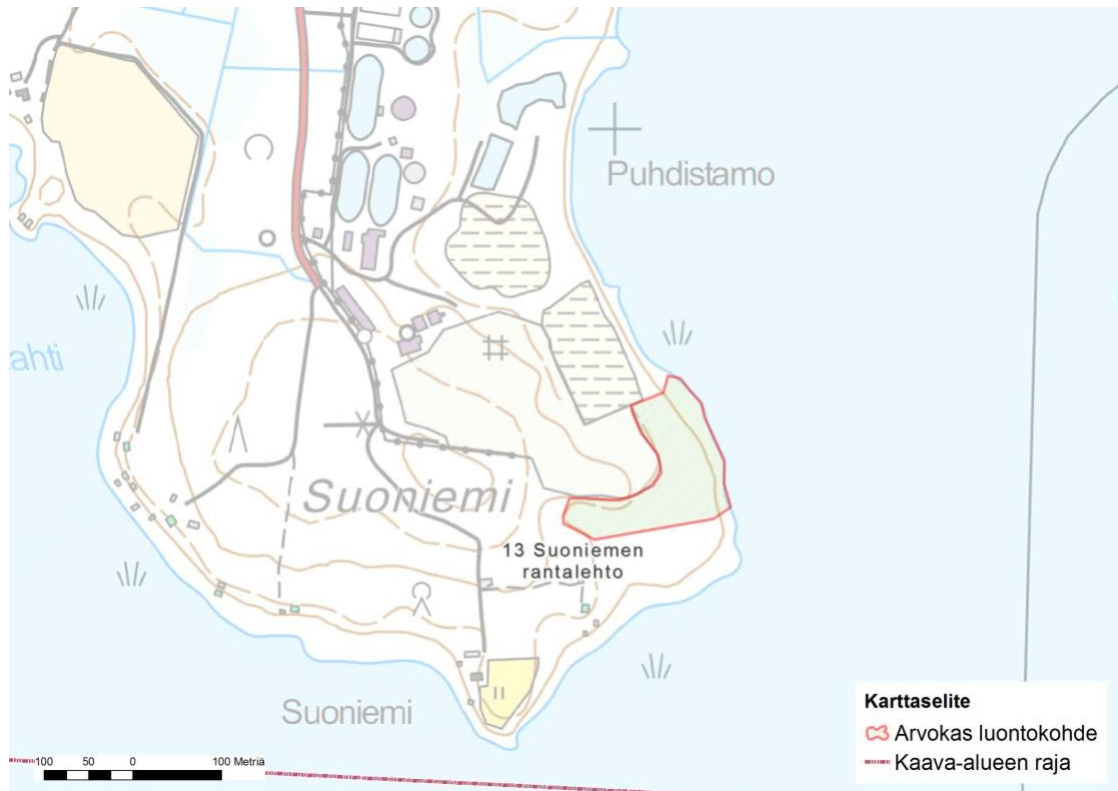
Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Uhanalaiset luontotyytit: tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat runsasravinteiset lehdot (VU)

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Lehto on kulttuurivaikutteinen. Se on ollut joskus peltona tai laitumena, koska matalat ojat on vielä nähtävissä. Lehto on lehtipuuvaltainen. Valtapuuna on koivu, joiden joukossa kasvaa harmaaleppää, haapaa, tuomea, raitaa ja pihlajaa. Paikoin on järeitää koivuja, muuten puusto on varttuvaa. Aluspensasto on paikoin hyvin ryteikköistä. Lahopuuta on kohtalaisesti. Muuan muassa siellä täällä on koivupötkelöitä ja koivumaapuuta.

27.2.2026

Kuva 24. Suoniemen rantalehto (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontoselvitys 2017).

Kuva 25. Suoniemen rantalehto (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontoselvitys 2017)

27.2.2026

Kasvillisuus on tuoretta lehtoa ja paikoin on kosteaa ruoho- ja saniaisvaltaista lehtoa. Käenkaali-mesiangervotyypin kosteaa lehtoa on hieman kohteen länsiosassa. Metsälvejuuren ja rikkapalsamin runsaus leimaavat aluskasvillisuutta. Muusta lajistosta mainittakoon punahehku, mesiangervo, mesimarja, puna-ailakki, sudenmarja, hiirenporras, vadelma, särmäkuisma, nurmilauha, kevätpiippo, korpi-orvokki, metsäkorte, metsäkastikka ja koiranheisi. Lehdossa pesii mm. käpytikka.

Rehevät lehtolaidut ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (Metsäl 10 §).

Suoniemen liito-oravametsä A

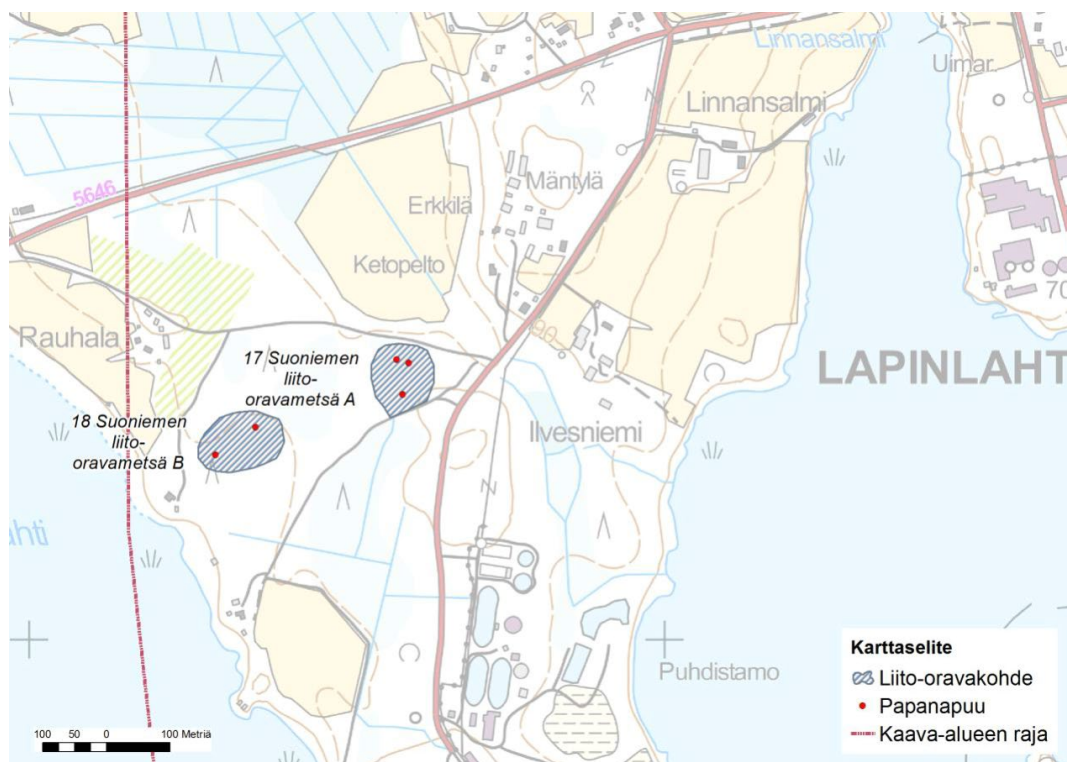
Pinta-ala: 0,9 ha

Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Uhanalaiset ja huomionarvoiset lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset luontotyypit: -

Varttuvasta lehtomaisen kankaan kuusimetsästä löydettiin kolmen kuusen alta liito-oravan papanoita (Kuva 19).

Kuva 26. Suoniemen liito-oravakohteet (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontaselvitys 2017)

27.2.2026

Suoniemen liito-oravametsä A

Pinta-ala: 1,0 ha

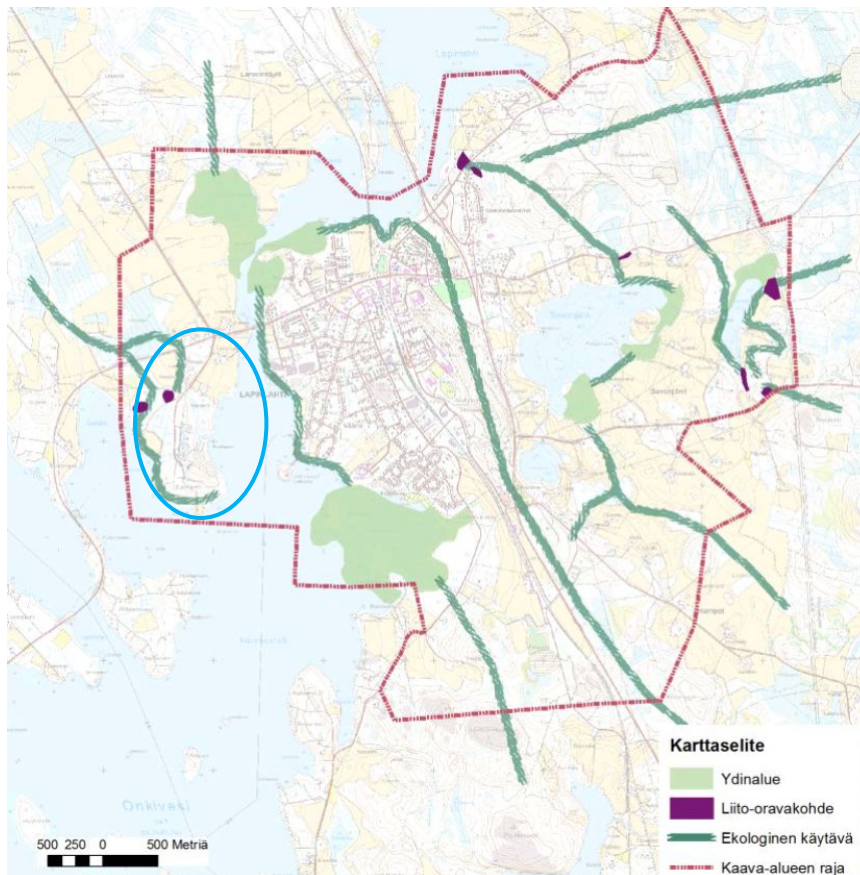
Arvoluokka: paikallisesti arvokas

Uhanalaiset ja huomionarvoiset lajit: Liito-orava (NT)

Uhanalaiset luontotyyppit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Suoniemen itäosan varttuneesta kuusikosta todettiin merkkejä liito-oravasta. Kohteella kasvillisuus on lehtomaisen kangasta, saniaislehtoa ja tuoretta lehtoa. Papanoita oli kahden järeän kuusen juurella. Rehevät lehtolaikut ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (Metsäl 10 §).

3.7 Ekologinen verkosto

Kuva 27. Kaava-alueen ekologinen verkosto. (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontoselvitys 2017). Kaava-alueen sijainti sinisellä.

27.2.2026

3.8 Linnusto ja muu eläimistö

Lapinlahden linnusto on monipuolista. Linnustoa leimaa rehevissä vesissä sekä maatalousympäristössä viihtyvät linnut. Rehevä Linnasalmi tarjoaa hyvän ruokailu- ja pesimäympäristön vesilinnuille. Näitä ovat laulujoutsen, härkälintu, silkkiuikku, haapana, tavi, telkkä, jouh-, lapa-, ja sinisorsa, pikku-, nauru- ja harmaalokki, nokikana ja kaulushaikara. Lapinlahden lahdilla ja rannoilla saalistaa tyypillisesti ruskosuohaukka, joka mahdollisesti myös pesii alueella.

Pelloilla ja maatilojen pihapiireissä tyypillisiä lajeja ovat töyhtöhyppä, kiuru, isokuovi, kottarainen, kirjosiippo, haara- ja räystäspääsky. Kirkonkylässä viihtyvät mm. naakka, varis, varpunen, mustarastas, viherpeippo, vihervarpunen, harakka ja västäräkki.

Metsien pesimälinnuston valtaosan muodostavat peippo, pajulintu, vihervarpunen sekä metsäkirvinen. Lajistoon kuuluivat myös pyy ja teeri, talitiainen, lehtokurppa, punarinta, kullorastas, laulurastas ja räkättirastas.

Keväällä lintujen muuttoaikana alueen alavat rannat sekä peltolohkot ovat tulvan alla sekä Linnasalmi on sulana. Näille kohduille kertyy ruokailemaan ja levähtämään runsaasti kahlaajia ja vesilintuja. Muun muassa tulva nousee Leväsen entisen järven paikalle ja alueella levähtää joka kevät joutsenia ja sorsia.

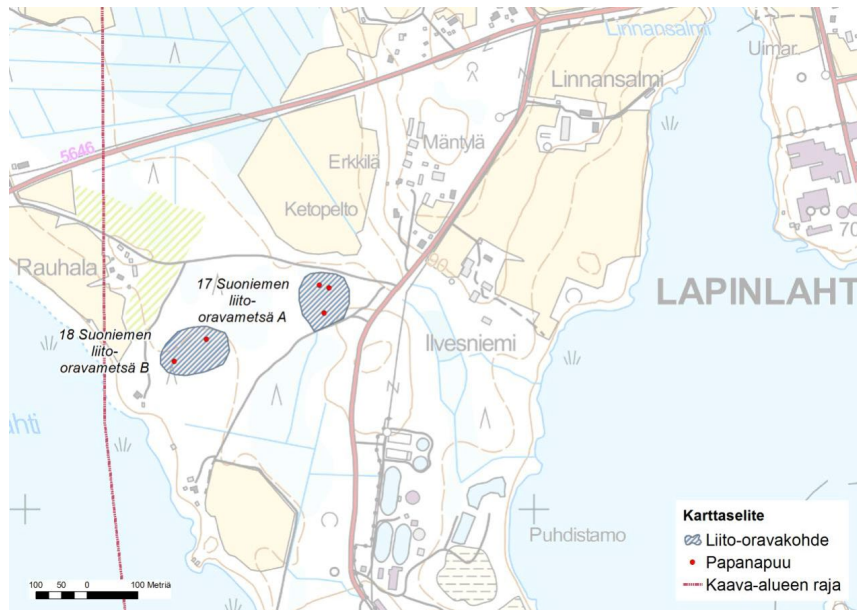
Onkiveden kalastoon kuuluu tyypillisiä sisävesien kaloja, ja kalasto on särkikalavaltainen. Särkikalojen lisäksi yleisimmät kalat ovat ahven, lahna ja hauki.

Selvitysalueelle ei sijoitu valtakunnallisesti (IBA), kansallisesti (FINIBA) tai maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita.

3.9 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit

Alueen eläimistöön kuuluu liito-orava, joka on liitteessä IV a mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty (luonnonsuojelulaki 49 §). Vuoden 2017 maastokartoituksessa löydettiin Suoniemen osayleiskaava-alueelta kaksi uutta esiintymää (*Kuva 28*), jotka on kuvattu tarkemmin luontoselvityksessä.

27.2.2026

Kuva 28. Suoniemen liito-oravakohteet (Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittäminen, luontaselvitys 2017)

Luontotoselvityksessä ei tehty havaintoja viitasammakoista tai lepakoista.

Lintudirektiivin liitteen I lajeista Lapinlahden kirkonkylän alueen linnustoon kuuluvat kala-tiira, kaulushaikara, ruskosuohaukka, laulujoutsen, pyy, teeri, kurki ja pikkulokki.

4 Kulttuuriympäristö

4.1 Kulttuurimaisema

Kirkonkylän osayleiskaavan päivityksen yhteydessä on laadittu rakennetun kulttuuriympäristön inventointi (2016). Selvityksen mukaan suunnittelualueen kulttuurimaisemallisesti arvokkaimman osan muodostaa Linnansalmen kulttuurimaisema, joka on viljeltyjen peltojen, talouskeskuksen ja vanhojen rakennusten muodostama kulttuurimaisemakokonaisuus. Linnansalmen pelloilta avautuu maisemanäkymä kirkonkylälle, jossa yksittäisenä maamerkinä erottuu puukirkon torni. Kirkon tornin rinnalla alueen tärkein maisemallinen elementti on Valion tehtaan suuret rakennukset ja piiput, jotka sijaitsevat vastarannalla Linnansalmen eteläisistä pelloista. Meijerin ja Linnansalmen ympäristö on maakunnallisesti arvokas alue (ma, Linnansalmi).

27.2.2026

4.2 Arkeologinen kulttuuriperintö

Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivityksen yhteydessä, kesällä 2016 on tehty arkeologinen inventointi koko osayleiskaava-alueelle Mikroliitti Oy:n toimesta. Tehdyn inventoinnin perusteella suunnittelualueella sijaitsee yksi muu kohde -luokan kohde (Halola A).

Halola A (1000030083)

Tyyppi: asuinpaikat yksinäistalot

Ajoitus: historiallinen, ei määritelty

Vuoden 1803 isojakokartalta paikannetut talotontit Halola A ja Halola B sijaitsevat vanhojen tilakeskusten kohdalla. Halola A sijaitsee nykyisen Linnansalmen tilan kohdalla ja Halola B Kulmalan koulun kohdalla. Molempien vanhojen talotonttien kohdalla niiden alkuperäinen luonne sekä maatalousvaltainen elinkeino on säilynyt varsin hyvin.

Kuva 29. Arkeologiset kohteet suunnittelualueella (Kyppi.fi).

4.3 Rakennettu kulttuuriympäristö

Rakennettu kulttuuriympäristö

Lapinlahden kirkonkylän alueen rakennuskantaa on inventoitu vuonna 2016. Asemakaava-alueelta todettiin maakunnallisesti merkittäviksi Linnansalmen kulttuurimaisema (aluekohde), sekä Linnansalmen maatilakeskus (kohde):

Linnansalmi (R, H, M) inventointikortti 2016 (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, Kai Tolonen)

Päärakennuksen ikää ei tunneta, navetta v. 1900.

Linnansalmen talo on Halosen taiteilijasuvun kantatila, jonka pirtissä syntyivät mm. serkukset Pekka (v. 1865), Eemil (v. 1875) sekä Arttu (v. 1885) Halonen. Monilukuinen Halosen

27.2.2026

perhekunta joutuivat luopumaan talosta v. 1888 perimätiedon mukaan ruokavelkojen takia, mutta Eemil Halonen osti tilan takaisin v. 1908 ja asui tilalla vuoteen 1919 ennen muuttamistaan Helsingin Siltasaareen.

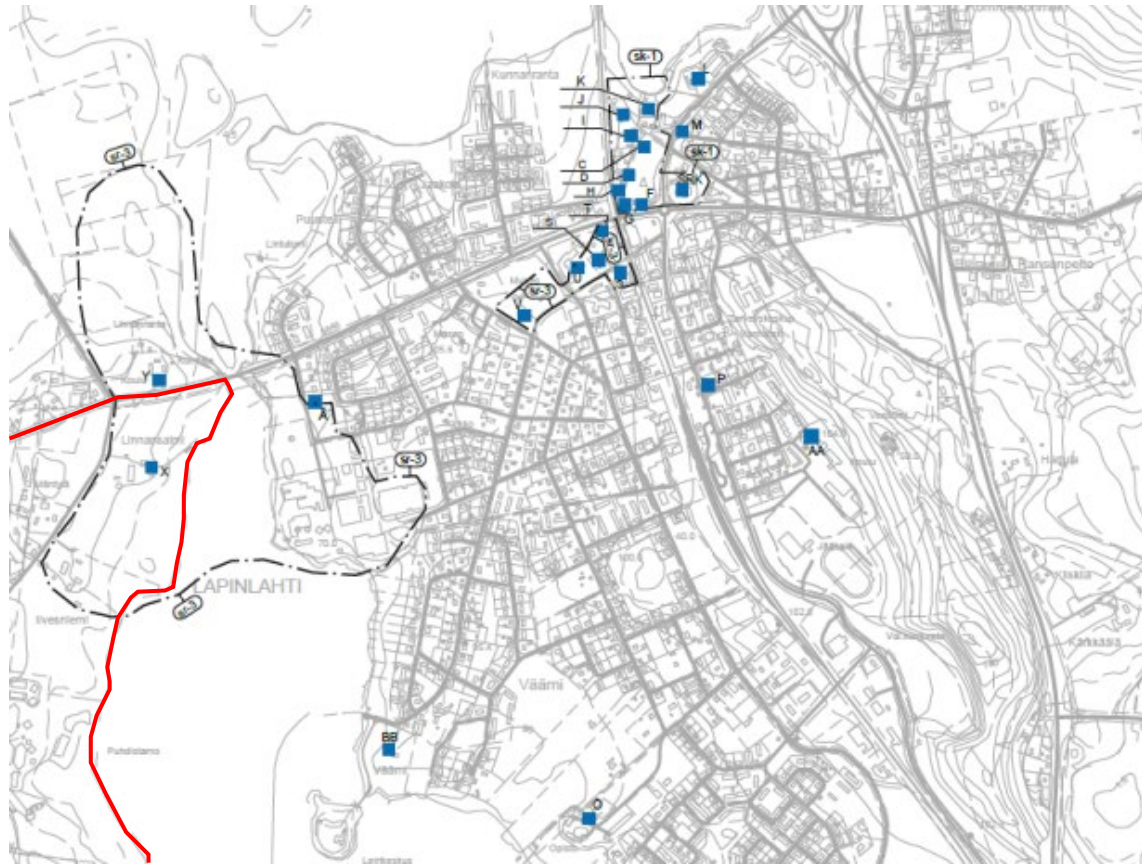
Useaan kertaan laajennetun vanhan päärakennuksen tarkkaa ikää ei tiedetä. Tuvan puoli on alkuaan rakennettu savutuvaksi, jonka itäpäädyssä oli jo 1870-luvulla keittiö, isäntäväen makuuhuone ja eteinen. Eemil Halosen ostettua tilan, rakennusta jatkettiin ja korotettiin muuttamalla katto taitekatoksi. Itäpäähän tehtiin sali ja kaksi makuukammaria.

Rakennuksen keskelle tuli kaksikerroksinen kuistirakennelma, jonka toisessa kerroksessa oli kansallisromantiikan aikana muotiin tullut, katonharjan alle sijoitettu parveke. Itäpäätyyn tuli viihtyisä ateljeetila, jossa oli suuri päätyikkuna ja pohjoislappeella kattoikkuna (ikkunoitten rakenteet ovat säilyneet).

1940-luvulla taloon tehtiin peruskorjaus, jossa mm. vuorattiin hirsiseinät peiterimoituksella, kuistin parveke poistettiin ja taloon asennettiin keskuslämmitys. Pihaan rakennettiin uusi maatilan päärakennus 1990-luvulla, jolloin vanha jäi tyhjilleen. Vanhaa rakennusta on sen jälkeen vähitellen korjattu pyrkien palauttamaan sen alkuperäinen asu.

Pihapiiriin kuuluu komea porakivinavetta, jonka rakensi v. 1900 tällöin tilan omistanut merikapteeni Ulrik Stenbäck. Navetassa oli parret 60 lehmälle, sikala ja talliosa. Rakenteellisesti ja teknisesti navetta oli edistyksellinen: perustukset kaivettiin kahden metrin syvyyteen ja juottokuppeihin tuli vesi automaattisesti vesijohtoa pitkin. Rakennusta kunnostettiin 1940- ja 1950-luvuilla, jolloin sen asu hieman muuttui. 1990-luvulla tilalle valmistui uusi asuinrakennus.

27.2.2026

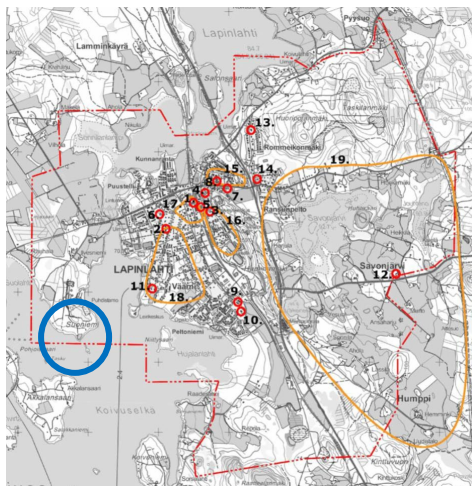
Kuva 30. Rakennusinventoinnin maakunnallisesti merkittävät kohteet ja alueet. Kaava-alueen likimääräinen rajausta kuvan vasemmassa alareunassa punaisella viivalla.

27.2.2026

Kuva 31. Ote vuoden 1921 pitäjänkartalta. Suunnittelualueen likimääräinen raja-
aus punaisella katkoviivalla. Lähde: vanhatkartat.fi

Vuoden 1921 pitäjänkartalla Linnansalmen lisäksi Suoniemen kärkeen on osoitettu mäkituvan tai torpan paikka sekä pieni peltolaikku. Paikalla on nykyisin vapaa-ajan asunto. Suoniemen kärjessä sijaitsevaa asumusta ei ole huomioitu yleiskaavan rakennusinventoinnissa paikallisesti merkittävien kohteiden listassa. Kaava-alueen länsirajan ulkopuolella sijaitsevalla Rauhalan tilalla on vanhaa rakennuskantaa. Asemakaava-alueen muun rakennuskannan arvioidaan olevan tavanomaista.

Kuva 32. Suoniemen kärjessä sijaitsevaa vanhaa rakennusta ei ole huomioitu yleiskaavan rakennusinventoinnissa paikallisesti merkittävien kohteiden listassa.

5 Tavoitteet

5.1 Tavoiteasettelun lähtökohdat

Suoniemen alueelle laaditaan samanaikaisesti osayleiskaavan päivitystä ja asemakaavaa. Suunnittelutyön tarkoituksena on päivittää osayleiskaavaa alueen nykyisten ja mahdollisten tulevien toimijoiden tarpeet ja toiveet huomioiden. Kunta tavoittelee alueelle energiantuotantoon ja kiertotalouteen liittyviä toimijoita. Kaava-alueelle suunnitellaan myös uusien puhtaan siirtymän teollisuustoimintojen sijoittamista.

5.2 Elinkeinot ja palvelut

Nykyistä teollisuusaluetta pyritään laajentamaan ja mahdollistamaan alueelle puhtaan/vihreän siirtymän toimijoiden sijoittuminen.

Alueen sijainti, valmis kunnallistekniikka, sekä laajat kunnan hallussa olevat maa-alueet luovat hyvät mahdollisuudet monipuoliseen puhtaan siirtymän kiertotalousalueen luomiseen. Pidemmän aikavälin tavoitteena on tukea investointien käynnistymistä ja investoijien mielenkiinnon herättämistä alueen potentiaaleja kohtaan.

Kaavatyössä huomioidaan myös maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset, eikä niitä tarpeettomasti rajoiteta osayleiskaavalla.

5.3 Liikenne ja infrastruktuuri

Yleiskaavalla huomioidaan uusien ja laajenevien toimintojen aiheuttaman liikenteen vaatima tilantarve ja katuverkon kehittämisen tarpeet. Maanteiden aiheuttamat melu- ja tärinähaitat huomioidaan suunnittelussa. Kaavatyössä pyritään edistämään sujuvan pyöräily- ja kävelyliikenteen tavoitteita.

5.4 Asuminen

Kaavalla huomioidaan alueella olemassa olevat asuin- ja lomarakennukset. Suoniemen etelärannalla sijaitsevia vapaa-ajan asumisen kiinteistöjä ei kaavoiteta asumiseen. Kunnan tavoitteiden mukaisesti Suoniemeä kehitetään kiertotalous- ja teollisuusalueena, joten niemen eteläranta kaavoitetaan teollisuusalueen suojavihervyöhykkeeksi merkinnällä ”EV-1: Suojaviheralue. Olemassa olevien lomarakennusten vähäinen korjaaminen ja laajentaminen on sallittua, käyttötarkoituksen muutokset eivät ole sallittuja”. Suojaviheralueella olevia

27.2.2026

rakennuksia ei saa korvata uusilla rakennuksilla. Suojaviheralue sijoitetaan Suoniemen rantaan erottamaan teollisuusalueet vesialueista ja vastakkaisten rantojen asutuksesta, tarjoamaan suojaa teollisuuden haitoilta kuten melulta.

5.5 Virkistyskäyttö

Alueella ei ole erityistä virkistyskäyttöpainetta.

5.6 Suojelukohteet

Maankäyttöratkaisuissa otetaan huomioon alueen luonnon ja maiseman erityispiirteet.

Lähtökohtana on alueelle Kirkonkylän osayleiskaavavaiheessa tehty luontoselvitys ja siinä todetut arvokkaat kohteet ja alueet.

Alueen kulttuuriympäristön arvot pyritään huomioimaan ja rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilymistä pyritään tukemaan kaavallisin keinoin. Edustavimmat rakennuskohteet osoitetaan tarvittaessa tarpeellisin merkinnöin. Kiinteät muinaisjäännökset jätetään rakentamisen ulkopuolelle. Lähtökohtana ovat alueelle Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivityksen yhteydessä vuonna 2016 tehty arkeologinen inventointi ja rakennusinventointi.

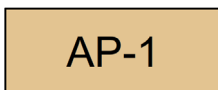
6 Yleiskaava ja sen perustelut

6.1 Yleistä

Teollisuusalueen laajennuksella on pyritty mahdollistamaan erityisesti puhtaan/vihreään siirtymään liittyvien toimintojen sijoittumista alueelle.

6.2 Aluevarausten pääperustelut

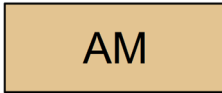
6.2.1 Asuin- ja vapaa-ajanrakentaminen

Pientalovaltainen asuntoalue.

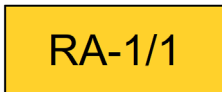
27.2.2026

Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusoikeus on 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin rantavyöhykkeellä enintään 300 k-m².

Maatilojen talouskeskusten alue.

Alue on tarkoitettu maatilojen talouskeskuksen alueeksi. Alueelle saa sijoittaa maataloutta ja siihen soveltuvia elinkeinoja palvelevaa rakentamista asuin-, tuotanto- ja talousrakennuksiin. Talouskeskuksen yhteyteen saa sijoittaa kaksi enintään 1½-kerroksista asuinrakennusta sekä rantasaunan.

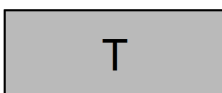
Loma-asuntoalue.

Alue on tarkoitettu omarantaisten loma-asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa lomarakennuksen, saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala mantereella saa olla 80k-m² + 3% rakennuspaikan pinta-alasta, enintään 250 k-m². Saarissa yhteenlaskettu kerrosala saa olla korkeintaan 80 k-m². Luku kauttaviivan jälkeen osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Osayleiskaavassa asumiselle osoitetut alueet on osoitettu voimassa olevan yleiskaavan ja toteutuneen tilanteen mukaisesti, ja uusia asuinpaikkoja ei tavoitella Suoniemeen.

Nykyisiä Suoniemen etelärannassa sijaitsevia lomarakennuspaikkoja ei ole kunnan tavoitteiden mukaista osoittaa tulevaisuudessa asumiselle, sillä aluetta kehitetään teollisuus- ja energiahuollon alueena. Kyseiset lomarakennukset saa säilyttää paikallaan nykyisessä käyttötarkoituksessaan ja niitä saa korjata/laajentaa vähäisesti.

6.2.2 Palvelut ja teollisuus

Teollisuus- ja varastoalue.

27.2.2026

TY

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

T/kem

Teollisuus- ja varastoalue, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

T/EN

Teollisuus- ja varastoalue / energiahuollonalue.

Alue on varattu teollisuus- ja varastotoiminnoille sekä energiantuotannon rakennuksille ja laitteistoille. Alueelle saa sijoittaa teollisuusrakennuksia, varastoja, energiantuotantoon liittyviä rakennuksia ja rakennelmia sekä energiaverkkojen tarvitsemia teknisiä järjestelmiä.

Voimassa olevan kaavan teollisuusalueen merkintää on muutettu teollisuus- ja varastoalueeksi / energiahuollon alueeksi (T/EN), ja aluetta on laajennettu mittavasti etelään. Alueelle on tarkoitus sijoittaa huolto- ja varastointialueita sekä metsäbiomassan terminaalitoimintoja. Jätevedenpuhdistamon aluetta on pienennetty, ja itäosan käyttämättömälle maa-alueelle on osoitettu T/kem-alueita. T/kem-merkinnällä halutaan mahdollistaa alueelle merkittävien uusiutuvan energian hankkeiden suunnittelu ja toteutus. Ilvesniemen eteläpuolelle on osoitettu uutta teollisuus- ja varastoaluetta, koska aluetta halutaan kehittää uusille teollisuustoimijoille. Suoniementien ja yhdystien 5646 risteykseen on lisäksi osoitettu uusi TY-alue. Merkinnän määräyksessä on huomioitu toiminnoissa mahdollisesti aiheutuvien haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy.

6.2.3 Liikenne ja infrastruktuuri

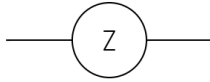
yt/kk

Yhdystie.

.....

Kevyen liikenteen reitti.

27.2.2026

Sähkölinja.

6.2.4 Maa- ja metsätalousmaat sekä virkistys

M-1

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouden liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusmainen rakentaminen.

MT-1

Maatalousalue.

Alue on tarkoitettu maatalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusmainen rakentaminen, joka tulee ensisijaisesti sijoittaa talouskeskuksen läheisyyteen ja peltojen reuna-alueelle.

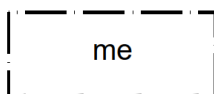
Yleiskaava-alue on länsi- ja pohjoisosaltaan pääsoin maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Yleiskaavan M-1- ja MT-1-merkinnöillä todetaan nykyinen tilanne alueella.

6.2.5 Ympäristöhäiriöt

EV-1

Suojaviheralue.

Olemassa olevien lomarakennusten vähäinen korjaaminen ja laajentaminen on sallittua, käyttötarkoituksen muutokset eivät ole sallittuja.

Melualue (yö 45 dB).

27.2.2026

Alueelle ei tule sijoittaa uusia asuntoja tai muuta melulle herkkää toimintaa.

Kunnan tavoitteiden mukaisesti Suoniemeä kehitetään kiertotalous- ja teollisuusalueena, joten niemen eteläranta kaavoitetaan teollisuusalueen suojavihervyöhykkeeksi. Suojaviheralue sijoitetaan Suoniemen rantaan erottamaan teollisuusalueet vesialueista ja vastakkaisien rantojen asutuksesta, tarjoamaan suojaa teollisuuden haitoilta kuten melulta. Yleiskaavan tavoitteena on alueidenkäyttölain 39 §:n mukaisesti ympäristöhaittojen vähentäminen.

6.2.6 Energia- ja yhdyskuntateknisen huollon alueet

EN

Energiahuollon alue.

ET-1

Yhdyskuntateknisen huollon alue.

Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia laitoksia kuten voimaloita, vedenottoamoita, vedenpuhdistamoita ja niihin liittyviä jätteidenkäsittelylaitoksia varten varattavia alueita. Alueelle saa rakentaa polttoaineen varastoimista ja käsittelyä palvelevia rakennuksia ja rakenteita.

Merkinnöillä todetaan nykyiset energiahuollon- ja yhdyskuntateknisen huollon alueet, ja mahdollistetaan niiden kehittäminen.

6.2.7 Kulttuuri- ja luonnonympäristön suojelu

kyma

Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeä alue. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava kulttuuriympäristön vaaliminen, kulttuuriarvojen turvaaminen ja ominaispiirteiden säilyttäminen.

m
sr

27.2.2026

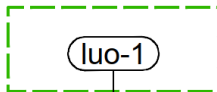
Maakunnallisesti merkittävä suojeltu rakennus, jota ei saa purkaa.

Rakennustaiteellisesti tai historiallisesti arvokas rakennus. Kunnostuksessa tulee noudattaa säilyttävää peruskorjaustapaa. Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista.

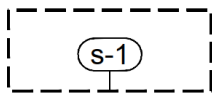
Muu arkeologinen kohde, joka ei ole muinaismuistolain nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös

Historiallinen talonpaikka. Alueella sijaitsevien historiallisten rakenteiden ja kerrostumien poistaminen on sallittua vain erityisestä syystä ja riittävän arkeologisen dokumentoinnin jälkeen. Aluetta koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaisia.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

Mahdollinen metsälain 10 §:n tai joku muu ympäristön tai luontoarvoltaan merkityksellinen alue. Alueen ominaispiirteitä ei saa heikentää.

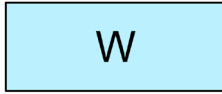
Suojeltava alueen osa.

Alue on liito-oravan esiintymisaluetta, johon sisältyy luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvitettävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalta. Mikäli toimenpiteellä voi olla vaikutusta alueeseen liito-oravan elinympäristönä, toimenpidettä koskevasta asiasta on pyydetty alueellisen ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto.

Yleiskaavan yhtenä keskeisimpänä tavoitteena on alueidenkäyttölain 39 §:n mukaisesti rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen.

27.2.2026

6.2.8 Muut merkinnät

Vesialue.

Asemakaavoitettavan alueen raja.

Suurin osa yleiskaava-alueesta on merkitty asemakaavoitettavaksi alueeksi. Vesialueet, länkirannan RA-alueet ja valtaosa M-1-alueesta jää alueelle, jota ei ole kunnan tavoitteiden mukaan tarpeen asemakaavoittaa.

6.2.9 Yleismääräykset

Asemakaava-alueen ulkopuoliset alueet ovat suunnittelutarvealueita (AKL 16.3 §).

Rakennus, jonka kerrosala on yli 80 m², tulee rakentaa vähintään 40 m päähän rantaviivasta. Rakennus, jonka kerrosala on enintään 80 m², tulee rakentaa vähintään 25 m päähän rantaviivasta. Muutoinkin rakennusten sopeutumisessa ympäristöön, sijoittumisessa ja niiden enimmäismäärässä tulee noudattaa rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Rantasauna, jonka kokonaispinta-ala on enintään 30 m² (sisältää katetut kuistit) ja jonka harjakorkeus on enintään 4,0 m tulee rakentaa vähintään 20 m päähän rantaviivasta. Rantasauna, jonka kokonaispinta-ala on enintään 20 m² (sisältää katetut kuistit) ja jonka harjakorkeus on enintään 3.5 m saa rakentaa vähintään 10 m päähän rantaviivasta.

Rantapaikalle saa, mikäli se maisemaan sopeutuu, rakentaa yhden puupintaisen lämpöeristämättömän venevajan rantaviivasta maalle päin. Venevajan rakennusala saa olla enintään 30 m² ja harjakorkeus enintään 2.5 m. Venevaja tulee sijoittaa pääty rantaviivaan päin.

Rakennuspaikan on oltava pinta-alaltaan vähintään 5000 m². Pinta-alavaatimus ei koske tilaa, joka on aikaisemmin rakentamalla muodostettu rakennuspaikaksi. Jos jätevedet johdetaan keskitetysti jätevedenpuhdistamoon, on rakennuspaikan vähimmäiskoko 3000 m².

Rakennuksen kosteudelle alttiit rakenteet (lattia) tulee olla Onkiveden rannalla vähintään korkeudella +86,75 m (N2000) ja muilla rannoilla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (säännösteltyjen vesistöjen yläraja + 1 m ja säännöstelemättömien vesistöjen yläraja

27.2.2026

HW1/50 + 1 m). Tulvaherkkien tai säännösteltyjen vesistöjen ylävesiraja tulee selvittää rakennushankkeeseen ryhtyvä ja se on esitettävä hankkeen suunnitelmissa.

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet tulee käsitellä kunnan rakennusjärjestyksen, ympäristösuojelumääräysten sekä terveys- ja ympäristöviranomaisten ohjeiden mukaisesti.

Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen. Ensisijaisesti jätevedet tulee liittää keskitettyyn jätejärjestelmään. Pohjavesialueella jätevedet on johdettava viemäriverkostoon tai pohjavesialueen ulkopuolelle.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittumisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsitteilyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta ja naapuri kiinteistöistä.

Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Hulevedet

Uudet alueet tulee toteuttaa siten, että muodostuu mahdollisimman vähän pintoja, jotka estävät sadevesien imeytymiseen maaperään. Alueilla suositellaan säilytettäväksi tai istutettavaksi mahdollisimman paljon kasvillisuutta ja puuston peittämiä alueita.

Tiestö

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiety tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta maantielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Ennen rakennuslupien myöntämistä uutta liittymää tai liittymän käyttötarkoituksen muutosta varten on haettava lupa tienpitoviranomaisilta.

7 Toteuttaminen

7.1 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset

Kaavahierarkiassa kaavan oikeusvaikutukset ja sitovuus tiukentuvat kaavan tarkentumisen myötä. Rakennustoimintaa ohjaavat oikeudellisen sitovuuden mukaisessa järjestyksessä seuraavat säädökset:

1. Alueidenkäyttölain (1999/132) ja rakentamislain (2023/751) säädökset

27.2.2026

2. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1999/895) säädökset
3. Asemakaava tai ranta-asemakaava
4. Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen yleiskaava (AKL 37 §)
5. Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset
6. Rakennusjärjestys
7. Vahvistettu maakuntakaava
8. Valtuuston hyväksymä oikeusvaikutuksen yleiskaava (AKL 45 §)
9. Muut suunnitelmat (esim. palstoitussuunnitelmat).

7.2 Rakentaminen osayleiskaava-alueella

Rakentaminen asemakaavoitettavalla alueella tapahtuu olemassa olevan asemakaavan tai laadittavien uusien asemakaavojen perusteella. Lapinlahden Suoniemen alueelle laaditaan yleiskaavan rinnalla asemakaavaa, joka ohjaa tarkemmin alueen rakentamista.

Asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella rakentaminen vaatii arvioinnin sijoittamisen edellytyksistä suunnittelutarvealueella.

8 Vaikutusten arviointi

8.1 Yleistä

Vaikutusten arvioinnin tavoitteena on tuottaa tietoa ja sitä kautta luoda edellytyksiä erityisesti hyvälle suunnitteluratkaisulle ja päätöksenteon tueksi jatkosuunnitteluun. Vaikutusten arvioinnin kautta pyritään nostamaan esiin seikat, joihin alueen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa on hyvä kiinnittää huomioita.

Yleiskaavan keskeisimmät vaikutukset liittyvät uusien teollisuusalueiden toteutumiseen.

8.2 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	Huomioiminen kaavassa
Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen - Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.	Kaavalla täydennetään olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja mahdollistetaan yhdyskuntarakenteen maltillinen laajeneminen.

27.2.2026

<p>- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.</p> <p>- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakentamiseen.</p> <p>- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.</p> <p>- Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.</p> <p>- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.</p>	<p>Kaavassa on huomioitu alueen tieverkko ja kaavalla pyritään alueiden saavutettavuuden parantamiseen.</p> <p>Kaavalla on osoitettu uusia alueita teollisuuteen ja energiantuotantoon, mikä parantaa elinkeinotoiminnan kehittämisen edellytyksiä Lapinlahden alueella.</p>
<p>Tehokas liikennejärjestelmä</p> <p>- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.</p>	<p>Kaavaratkaisussa on huomioitu liikenteelliset tarpeet Lapinlahden keskustan länsipuolelle sijoituvalla Suoniemen alueella.</p> <p>Olevia liikenneyhteyksiä kehitetään ja kaavaratkaisu tukeutuu olemassa olevaan infraan.</p>
<p>Terveellinen ja turvallinen elinympäristö</p> <p>- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.</p> <p>- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.</p> <p>- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.</p> <p>- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.</p>	<p>Kaavalla on osoitettu uusi T/kem-alue jätevedenpuhdistamon itäpuolelle.</p> <p>Yleiskaavassa osoitetut uudet teollisuusalueet sijoittuvat nykytilanteessa pääasiassa yhdyskuntateknisen huollon alueelle sekä osittain maatalousalueelle sekä metsätaloukskäytössä olevalle alueelle</p> <p>Alueelle tavoitellaan erityisesti puhtaan/vihreään siirtymään liittyviä toimintoja, joista aiheutuu todennäköisesti erilaisia ympäristöhäiriöitä, jotka kuitenkin vaihtelevat alueelle sijoittuvan toiminnan mukaan. Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat noin 500 metrin päähän T/kem-alueesta.</p> <p>Alueen tarkemman suunnittelun ja toimintojen sijoittelun yhteydessä tulee ottaa huomioon</p>

27.2.2026

	<p>toiminnan vaatimat suojaetäisyydet ja onnettomuusriskien hallinta sekä haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy ja lieventäminen suhteessa lähistöllä oleviin toimintoihin ja asutukseen.</p> <p>Kaavassa on huomioitu sään ääri-ilmiöihin varautuminen antamalla määräys koskien hulevesien hallintaa ja kasvillisuuden ja puuston säilyttämistä.</p>
<p>Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat</p> <p><i>-Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.</i></p> <p><i>-Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.</i></p> <p><i>- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.</i></p> <p><i>- Huolehditaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saa-melaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.</i></p>	<p>Kaavatyö tukeutuu lainvoimaisen yleiskaavan selvityksiin, joissa todetut arvokkaat kohteet on osoitettu kaavaan omilla merkinnöillään ja määräyksillään.</p> <p>Kaava-alueella ei ole erityistä virkistyskäyttöpainetta alueen ollessa jo ennestään osoitettu pääasiassa yhteiskuntateknisen huollon alueeksi sekä maa- ja metsätalousvaltaista haja-asutusalueetta ja lomarakennuspaikkoja.</p> <p>Kaavalla on osoitettu uusi T/kem-alue, joka mahdollistaa mm. bio- ja kiertotalouteen liittyvien toimintojen kuten biokaasulaitoksen sijoittumisen alueelle. Tämä luo edellytyksiä bio- ja kiertotalouden toiminnalle ja edistää luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä.</p> <p>Suoniemen ranta-alueet on pääasiassa osoitettu suojaviheralueiksi. Lisäksi loma-asuntojen ja teollisuus- ja energihuollon alueen väliin on jätetty suojavyöhyke, mikä edistää viherverkoston jatkuvuutta.</p>
<p>Uusiutumiskykyinen energihuolto</p> <p><i>- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.</i></p>	<p>Kaavalla on osoitettu uusia teollisuus- energihuollon alueita sekä uusi T/kem-alue, mikä mahdollistaa puhtaan/vihreään siirtymään liittyvien investointien sijoittumisen alueelle.</p>

27.2.2026

8.3 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Pohjois-Savon voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmässä suunnittelualue sijoittuu viitoskäytävän, ysikäytävän ja 23-käytävän kehittämisvyöhykkeelle, mihin liittyy ylimaakunnalliset aluekehittämisen ja elinkeinotoimintojen kehittämisvyöhykkeet. Yleiskaava edistää osaltaan pitkän aikavälin tavoitteita luoda uusia työpaikkoja kiertotalouden, puhtaan siirtymän ja energiateknologiatoimialalle ja tukea Pohjois-Savon maakunnan ja kuntien tavoitteita uusiutuvan energian hyödyntämisessä ja puhtaassa siirtymässä Pohjois-Savon oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman mukaisesti.

Yleiskaavalla huomioidaan suunnittelualueelle sijoittuva maakunnallisesti arvokas Linnansalmen kulttuurimaisema omalla määräyksellä ja merkinnällä. Yleiskaavassa on osoitettu maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä arkeologinen kulttuuriperintö kaavakartalle omilla merkinnöillään ja niiden arvot säilyttävillä määräyksillä.

8.4 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Kaavaratkaisut mahdollistavat kestävän aluerakenteen muodostumisen osoittaen kaava-alueen tulevaisuuden tärkeimmät kehityssuunnat ja painopisteet. Maankäyttö on ohjattu pääosin olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen, hyvin saavutettaville alueille, ja näin on luotu maankäyttö ja liikenne yhteensovittaen edellytyksiä yhdyskuntarakenteen täydentämiselle ja maltilliselle laajentamiselle sekä kestävien liikkumiskäytöjen hyödyntämiselle.

Yleiskaavassa osoitetut uudet teollisuusalueet sijoittuvat nykytilanteessa pääasiassa yhdyskuntateknisen huollon alueelle sekä osittain maatalousalueelle sekä metsätalouskäytössä olevalle alueelle. Olevien loma-asuntoalueiden ja teollisuusalueen väliin on jätetty maa- ja metsätalousvaltaisen alue suojavyöhykkeeksi.

8.5 Vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan

Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittämisen yhteydessä on toteutettu Lapinlahden rakennetun kulttuuriympäristön inventointi (2016).

Yleiskaavalla huomioidaan suunnittelualueelle sijoittuva maakunnallisesti arvokas Linnansalmen kulttuurimaisema sekä maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alue omalla määräyksellä ja merkinnällä. Lähelle Linnansalmen kulttuurimaisema-alueen tulevan uuden teollisuusalueen merkinnäksi on valittu TY, jonka mukaan ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Ilvesniemen kohdalle tulevan uuden Teollisuus- ja varastoalueen sekä maatalojen talouskeskuksen alueen / maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön väliin on jätetty suojavyöhyke (MT-1).

27.2.2026

Yleiskaavassa on osoitettu maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä arkeologinen kulttuuriperintö kaavakartalle omilla merkinnöillään ja niiden arvot säilyttävillä määräyksillä. Alueelle ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä.

Kaava-alueella sijaitsevia muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäänköksiä suojelee niiden laissa määritetty kielto kaivaa, peittää, muuttaa, vahingoittaa, poistaa tai muuten kajota niihin. Kohteet on merkitty asianmukaisesti kaavakartalle omalla merkinnällä ja määräyksellä eikä niiden kohdalle ole osoitettu rakentamista. Kohteita koskevista suunnitelmista on merkinnän määräyksen mukaisesti pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

8.6 Vaikutukset liikenteeseen

Kaavaratkaisun tukeutuu olemassa olevaan tilanteeseen, jossa alueen pääliikenneyhteytenä toimii Suoniementie. Kaava-alue liittyy pohjoisessa itä-länsisuuntaiseen yhdystiehen; Linnansalmentie / Saaristotie. Kaavassa osoitetaan nykyinen yhdystie (Suoniementie) voimassa olevaa kaavatilannetta pidemmälle etelää kohti.

Ajoneuvoliikenne

Kaava ei aiheuta muutoksia autoliikenteen reitteihin. Uusien aluevarausten myötä liikenne lisääntyy. Erityisesti raskaan liikenteen osuus kasvaa toiminnan luonteesta johtuen.

Kävely ja pyöräily

Linnansalmentien varteen on osoitettu kevyen liikenteen reitti voimassa olevan yleiskaavan ja toteutuneen tilanteen mukaisesti.

Alueiden saavutettavuus

Suoniemen kehittyvä teollisuusalue on hyvin saavutettavissa henkilöautolla ja raskaalla liikenteellä. Teollisuusalueelle on myös sujuvat jalankulun ja pyöräilyn yhteydet keskustan suunnista.

Liikenneturvallisuus

Yleiskaavaratkaisun merkittävin liikenneturvallisuusvaikutus syntyy liikennemäärän ja erityisesti raskaan liikenteen lisääntymisestä.

Linnansalmentiellä on jo nykyisin jalankulku- ja pyöräilyväylä, mikä mahdollistaa turvallisen kulun autoliikenteen kasvusta huolimatta.

27.2.2026

8.7 Vaikutuksen luonnonympäristöön

Yleiskaavassa on huomioitu alueen luontoarvot ja arvokkaat luontokohteet on osoitettu kaavakartalla eikä niiden kohdalle ole osoitettu uusia toimintoja. Rakentamisen ulkopuoliset alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, eikä kaavalla tarpeettomasti rajoiteta maatalouden tai muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiä.

Lapinlahden kirkonkylän osayleiskaavan päivittämisen yhteydessä on laadittu luontoselvitys, johon tämä kaava tukeutuu.

Luontokohteet

Kaavassa on huomioitu voimassa olevassa yleiskaavassa merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue omalla merkinnällä ja määräyksellä. Myös liito-oravaan liittyvät suojeltavat alueenosat on merkitty voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Kyseiset alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

Pohjavedet

Kaava-alueella tai sen läheisyydessä ei ole pohjavesialueita, joten kaavalla ei ole vaikutusta pohjavesiin.

Pinta- ja hulevedet

Alueen maankäyttö muuttuu läpäisemättömämmäksi asfaltin lisääntymisen myötä. Alueen peltoalue ja metsäalue vähenevät. Metsäalue myös laajene ja suojaviheraluetta osoitetaan rannoille.

Alueen merkittävin maankäytöllinen muutos on hulevesien määrään lisääntyminen ja rakentamisen aikainen kuormitus. Lisäksi teollisuuskiinteistöt aiheuttavat laadullista kuormitusta.

Hulevesien osalta yleismääräyksessä ohjataan, että uudet alueet tulee toteuttaa siten, että muodostuu mahdollisimman vähän pintoja, jotka estävät sadevesien imeytymiseen maaperään. Alueilla suositellaan säilytettäväksi tai istutettavaksi mahdollisimman paljon kasvillisuutta ja puuston peittämiä alueita.

Ekologiset yhteydet

Teollisuusalueen rajautuessa suojeltavaan alueenosaan sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeään alueeseen vaikutuksia alueen luontoarvoihin voi syntyä. Olevia ekologisia yhteyksiä pyritään turvaamaan rantaan osoitetun suojaviheralueen merkinnällä.

27.2.2026

Maisema

Kaavan vaikutukset maisemaan voivat olla paikallisesti merkittäviä uusien teollisuus- ja energihuollon alueiden osalta. Erityisesti muutoksia maisemaan aiheuttaa Linnansalmentien varteen sijoittuva uusi teollisuusalueen varaus, jonka vuoksi pääosin metsäinen luonnonympäristö muuttuu rakennetuksi. Lisäksi teollisuusalueen laajentuminen ja sinne mahdollisesti toteutuvat suuremmat teollisuuslaitokset voivat näkyä maisemassa kauemmaksi kuin teollisuusalueen nykyinen rakennuskanta.

Suunnittelualueelle sijoittuvat laajemmat peltoalueet on osoitettu kaavakartalle omalla merkinnällään maatalousvaltaisiksi alueiksi. Merkinnän määräyksellä ohjataan alueelle mahdollisesti toteutuva haja-asutusluonteinen rakentaminen sijoittumaan olevien talouskeskusten läheisyyteen ja peltoalueiden reuna-alueille, jotta rakentamisen vaikutukset avoimeen peltomaisemaan eivät muodostuisi merkittäviksi.

8.8 Ympäristöhäiriöt

Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa nykyiselle yhdyskuntateknisen huollon alueelle jätevedenpuhdistamon kaakkoispuolelle merkittävien vaarallisia kemikaaleja valmistavien tai varastovien laitosten sijoittumisen uudelle T/kem-alueelle. Alueelle on alustavia suunnitelmia bio-kaasulaitoksen sijoittumisesta alueelle, mutta muista mahdollisista uusista alueen toimijoista ei ole kaavalaadinnan aikaan tietoa. Alueelle sijoittuvista toiminnoista aiheutuu hyvin todennäköisesti vähintään jonkin verran ympäristöhäiriöitä ja onnettomuusvaaraa, mutta näiden vaikutusten luonne, merkittävyys ja laajuus vaihtelee toiminnan mukaan. Toimintojen toiminnan reunaehtoja ja vaikutuksia ympäristöön tarkastellaan ja ohjataan tarkemmin ympäristö- ja rakentamisluvituksen ja mahdollisten YVA-menettelyiden yhteydessä.

Keskeisimmät uutta teollisuusaluetta lähimmät mahdollisesti häiriintyvät toiminnot, jotka alueen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon, ovat alueen pohjoisosan maatilakeskukset sekä etelä- ja itäpuoliset loma-asuinrakennuspaikat, jotka sijoittuvat noin 500 metrin etäisyydelle T/kem-alueesta.

8.9 Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisun myötä ihmisten elinoloihin kohdistuu vaikutuksia erityisesti yhdyskuntarakenteen ja liikenteen kehittämisen kautta: nämä vaikuttavat muun muassa palvelujen saataavuuteen, kestävien kulkumuotojen hyödyntämisen mahdollisuuksiin ja elinkeinoihin. Yleiskaavan ratkaisut mahdollistavat uusien puhtaan/vihreän siirtymän investointien sijoittumisen ja palvelujen sekä teolliseen toimintaan liittyvien työpaikkojen lisääntymisen kaava-alueella.

27.2.2026

Kaavaratkaisujen kautta elinkeinoelämän ja kilpailun kehittymisen osalta vaikutuksia muodostuu erityisesti yhdyskuntarakenteen täydentymisen ja maltillisen laajentumisen kautta. Yleiskaavaratkaisu mahdollistaa alueella jo toimivien yritysten sijoittumisen alueelle tulevaisuudessakin. Lisäksi kaavalla osoitetaan laajoja uusia alueita teollisuudelle, millä on positiivisia vaikutuksia elinkeinoelämän kehittymiselle.

Pitkän aikavälin tavoitteena on luoda uusia työpaikkoja kiertotalouden, puhtaan siirtymän ja energiateknologiatoimialalle ja tukea Pohjois-Savon maakunnan ja kuntien tavoitteita uusiutuvan energian hyödyntämisessä ja puhtaassa siirtymässä Pohjois-Savon oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman mukaisesti.

Ihmisten elinympäristöjen viihtyvyyden ja turvallisuuden kannalta laajentuva teollisuusalue voi heikentää loma-asuntojen viihtyisyyttä ja turvallisuutta liikennemäärien ja erityisesti raskaan liikenteen määrien kasvaessa alueella. Olevien loma-asuntoalueiden ja laajentuvan teollisuusalueen väliin on jätetty maa- ja metsätalousvaltaisen alue suojavyöhykkeeksi.

Uusien aluevarausten alle jäävät maa-alueet pienentävät yksityisten maaomaisuuden laajuutta. Teollisuusalueen laajennuksen kohdalle sijoittuu yksittäisiä peltoalueita, joiden käyttöön haittaa erityisesti voi kohdistua.

Yhdyskuntataloudellisten vaikutusten arvioinnin lähtökohtana on osayleiskaavan toteuttamisen edellyttämä fyysinen ympäristö. Osayleiskaava mahdollistaa jonkin verran uusien alueiden käyttöönoton sekä nykyisen yhdyskuntarakenteen täydentymisen ja maltillisen laajentumisen. Suunnittelualue on asemakaavoittamatonta.

Yleiskaavan toteuttamisesta syntyy kunnalle tuloja tonttien luovutuksesta sekä verotuloina (kunnallis-, kiinteistövero-, ja yhteisöverotulot sekä valtionosuudet). Uusien energiahuollon ja teollisuusalueiden toteutumisella on rakennus- ja toimintavaiheessa positiivisia työllisyys- ja elinkeinovaikutuksia. Kunnalle aiheutuu kustannuksia uusien alueiden infrastruktuurin toteuttamisesta sekä mahdollisesti olemassa olevan infrastruktuurin kehittämistarpeisiin liittyen.

8.10 Vaikutukset ilmastoon

Kaava-alueen keskeisimmät ilmastovaikutukset liittyvät rakentamiseen, liikenneratkaisuihin sekä energiankulutukseen ja -tuotantoon. Ilmastokestävää alueidenkäyttöä edistetään ohjaamalla rakentamisen sijoittumista tiiviimmäksi. Kaava mahdollistaa kestävästä yhdyskuntarakenteen muodostumisen eikä asemakaavoitettavaksi tarkoitettua aluetta tarpeettomasti laajenneta. Muuttuvaa maankäyttöä ja uutta rakentamista osoitetaan maltillisesti teollisuusalueen ja energiahuollon alueen laajennuksilla.

27.2.2026

Kestävää yhdyskuntarakennetta ja ilmastokestävää alueidenkäyttöä toteutetaan ohjaamalla työpaikkoja ja muita palveluita sijainteihin, jotka mahdollistavat jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käytön. Kestävän liikkumisen edellytykset ovat alueella kohtuulliset. Kaava ei lisää merkittävästi yksityisautoilun tarvetta.

Lapinlahden strategian yhtenä kohtana on ”kehitämme kuntaa ekologisesti kestäväällä tavalla”, johon liittyy kunnan Ilmastosuunnitelma 2021–2035 toteuttaminen ja seuraaminen. Ilmastosuunnitelman mukaan yksi kunnan ilmastotyön painopisteistä on kestävä energiantuotanto ja -kulutus, jonka mukaan energiankulutuksen päästöt vähenevät, uusiutuvaa energiaa lisätään, energiatehokkuus paranee ja energiantuotannon päästöt vähenevät. Lisäksi ilmastotyön painopisteissä on materiaalikiertojen edistäminen. Kaavassa osoitetut energianhuollon alue (EN) sekä T/Kem -varaus osaltaan edistävän puhtaan siirtymän toimintaedellytyksiä alueella.

Kaavaratkaisu huomioi olevan viherrakenteen merkityksen hiilinielujen, luontokadon sekä ihmisten hyvinvoinnin näkökulmasta. Maankäytön muutoksen vaikutus hiilivarastoihin ja -nieluihin on kohtuullinen. Suuri osa kaava-alueesta on jo nyt osoitettu rakentamisen piiriin. Maa- ja metsätalousvaltainen alue vähenee kaava-alueen pohjoisosassa, mutta toisaalta laajenee Onkiveden rannassa teollisuusalueen ja loma-asuntoalueen välissä. Kaava-alueella ole-massa olevia hiilinieluja ja -varastoja ylläpidetään ja tuetaan aluevarauksin ja kaavamääräyksillä.

Uusien rakennusten energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian käyttöön ei kaavalla ole otettu kantaa. Kaava mahdollistaa uusiutuvan energian hyödyntämisen.

Hulevesien osalta on huomioitu ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvä sateisuus. Ilmastonmuutoksen myötä äärevöityvät sääolot kuten tuulisuus ja sateisuus sekä niihin sopeutuminen on pyritty huomioimaan esimerkiksi hulevesien hallinnan osalta kaavamerkinnoin ja -määräyksin. Määräykset tukevat osaltaan ilmastonmuutokseen sopeutumista.

27.2.2026

9 Suunnitteluvaiheet

Aloitusvaihe

Kaavaan liittyvä maanomistajien kuuleminen järjestettiin 10.11.2025.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 22.1.2026. Neuvottelun muistio on kaava-selostuksen liitteenä.

Luonnosvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja valmisteluaineisto asetetaan julkisesti nähtäville.

Ehdotusvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja valmisteluaineisto asetetaan julkisesti nähtäville.

Kuopiossa 27.2.2026

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Mirjam Hyvönen
projektijohtaja, arkkitehti SAFA YKS 692

Heli Jokela
projektipäällikkö, YTM